

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע״ן

ברוך דוב ז״ל בן יבלחט״א משה חיים ווידרא נ״י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ״ל

מראה מקומות רשפי אש

לע״ן מרים שיינדל בת יבלחט״א אפרים שמעון סינאוויץ

האשה נקנית פרק ראשון קידושיין

(6) ע"י תוס' יבמות נט
 ע"א ד"ה אלא וכתובות
 צו ע"ב ד"ה בתולה,
(3) סנהדרין סו: ערסין ו,
(2) כתובות מז: סו: לעיל
 ג: [מוספחא לטוטה פ"ב
 ה"ט], **(7)** [גדה מז.],
(8) סנהדרין נה: סט. גדה
 מד: יבמות מז: (1) גדה
 מד: (1) ה"א, **(8)** יבמות
 יב ע"א.

אמר רבי זירא מודה ⁽⁶⁾ ממזל
ממזלמי מאי שנא מקב
וקרא ⁽⁸⁾ ומת האיש אשמו
הא לבדו מאי עבדי ל
ומתו גם שניהם עד
ר' אושעיא ⁽⁶⁾ רבי יונתן
ששב עמה לבדו ורבי
לילה אם כן נכתוב
בעולות בעל ש"מ תרר
ביאה קונה או סוף ב
שהקרה בה ופשוט
מאחר • אי נמי לכהן
אמר אמי
על גמ

שום אשת איש ⁷ ו

כ"ר ימ: (ז) ערניות והערפלה
אם הערפלה פויעט מיר דער
מיר ציאלע וואלשן מורט דער
עפאלע אלל צאם לעמוע עמוע
מיר ווא"ק תחילת הערפלה
ווייך תחילת דימוע אייך
קדושן כחב ולא מייר צמור
ירמח דמשנשאת אין האב
האשעה שיהיה אולנת צמור
ע פוטר וקאמר עלה צמור

[illegible]

כִּי לַעֲנִן קָנָם רִכּוּלָהּ
לֹא שָׁאֲנִי הֵתָם דָּאִמֵּר
שֶׁכֶּב עִמָּה לִבְדּוֹ וּרְבִנָּה
זִמְבִּיעִי לָהּ לְכִרְתָּנִי
וַיִּהְיוּ שׁוּן כֹּאחֵד דְּבָרִי
וּמֵר *וּמֵת הָאִישׁ אִשֶּׁר
וּיִחְנֶנּה הָאִי סְבָרָא מִנָּא
יָא בַּעֲלֹת אִישׁ מֵאִי
: אִיבַעֲיָא לָהּ תַּחֲלִילַת
אָהָה קוֹנָה נִפְקָא מִינָּה
הָ יֵדָה וְקִבְלָה קְדוּשִׁין
גְּדוּל דָּקָא קִנִּי בְּתוּלָה
ר מִשְׁמִיחָה דְּרַבָּא כָּל
בִּיָּאָה: אִיבַעֲיָא לָהּ

מ' דלמידי בחנק מהאי קרא
בעי לוקמא בשוואה דרפי'
על גמרי ביארה' תימא דבכ
הסינו תחילת ביאה ובהא
שלא היה בדעמו לקנות
אמר כל היבועל ולא קאמר
גמר ביאה ור"ת חייך דלא
נה או בקוף העראה קונה
אחר קדושין דע"י אותה
על: **ומקבל** וקרא
יל קבל לה וגו' ואפילו היה
ואמרו לה מת שעליך או גי
יחא מת שעליך גירש ממ

יש לתמוה אמאי אצטרך
על ידי ואשת איש בכלל
קלה וקולן וגדלה לר"י
אחלה מדרבנן כדלמא (בבבא
קטן ה"ג נעשה ביאה בקטנה
הרוב דאי לא אולין אחר
אדעאדעא דהכי לא י"בס וכו'
ש מ"מ מני למיפרכין אמאי
ה לפרש דחייבין עליה משאו
סיפא דאם בא עליה אי
ש והר"י דוד^ב מירך דלאצט
על האשה הנרנח וכו'
השאל דלמא ברבא (ד) וד
א"כ כמו הבטחה אמרינן והנה

דקטנה לאו בזה עונשין היא ויש מפרשים
דההיא דהתם אחיה כרבי יונתן
דפליג אדרבי אושעיא ^ט ודוחק הוא
ור"ת פ"י עד שיהיו שניהם צמיחה
אחת ולאו צבני עונשין חליה מילתא
ואפילו גזול הבא על הקטנה חייב
אם הם שנים קטנא וקאי אמילתיה
דר"מ דלמר בצ"ד ^ז מימות (פגדתי)
דף י"ט:) גבי נערה המאורסה דר"מ
סבר נערה ולא קטנה וחכמים אומרים
נערה אפילו קטנה במשמע ובעא
מיהי רבי יעקב בר אבא ^{טז} מרב צא
על קטנה המאורסה לרבי מאיר מהו
לגמרי ממעטין לה ^{יז} או מקטילה ממעט
לה אצל מחזקין לא וקאמר התם
מסתברא דלגמרי ממעט לה דאי כ"ד

היתה גדולה היתה נמי צמק ושיהיה
 שרין למיתה חלל לפ"ה קשה אמאי
 מיצבי ליה בצרורה טפי מבגסואה
 ומיאו י"ל כיון דמתו גם שיהיה כתיב
 בגסואה פשיטא לה דפטור חלל
 בצקנה ארורה מיצביא ליה דס"ד
 דחייב וקאמר עד שיהיו שיהיה שרין
 כלומר דאפילו ארורה נמי הוא פטור

וַיִּחְיֶינָה עֲלֵיהֶם מֵשׁוֹם אֶשֶׁת אִישׁ אֶחָד קָמָה
 וְהָיָה לְמַדְבָּחָה פָּרָק בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֵר (סנהדרין
 א' א"ח) אֵלֶּם עֲלֵיהֶם יֵצֵא קִנְיָהּ וּקָא מִשְׁמַע
 (ק' נה) עָשׂוּ בִּילָה בֶן נָרִי מִמַּאֲמָר גְּדוּל
 מִמַּאֲמָר גְּדוּל קִמְל' וּמִיָּהוּ קָשָׁה דְּפִרְקָא
 יוֹצֵא יִמְיוֹשׁ דִּלְגָּלָה אִילָנוֹת הָיָה וְאִשְׁתָּא
 וְאֶקְדוּשׁוֹן דְּחִזּוּי שְׁמַת קָאִי וְלִהְיֵי קְאִמָּר
 יִצִּים מֵשׁוֹם אֶשֶׁת אִישׁ וְהָא אִילָנוֹת לָא
 אֶשֶׁת אִישׁ בֵּן אֶלֶם בֵּן עֲלֵיהֶם יֵצֵא בְּרִי
 הַעֲרִית ב'ו' לֹא הוּא שְׁמַעִין דְּמַהֲרֵי
 דִּן לְמִתֵּי וְהִיִּצִין עֲלֵיהֶם מֵשׁוֹם אֶשֶׁת אִישׁ
 בִּצְרֵי עֲלֵיהֶם דְּלִי לֹא אִלָּנָה הָיָה דְּמוֹמָם
 וְהִיִּצִין מֵשׁוֹם אֶשֶׁת אִישׁ א"כ סִיפָא
 גמ. [ע"ש חס' יצמות זו: ומס' סנהדרין נה:]

ומה

ואכן חז"ל חירףו בבימות. הור"מ כתב שני התרגומים
 א. לך הא דתניא בסוטה פירק ארוסה תחת אישה פרט לא
 כשמואל דאמר לא קנה אלא לדברים האמורים בפרשה
 ה שלם ששואק אבל בא עלילה לשם זנות לא. והתם מ
 ואינו מפר לה אלא בשותפות האב: קטני בראה. שאו
 אה דנשואין עושה: מתקדשת בבראה. דביאתה ביאה.

הודפס

תחילת ביאה קונה. באירוסין: אי נמי לבדן גדול. אם מותר לקדש צביאה אי אמרת תחילת ביאה קונה מותר ואם סוף ביאה קונה נזמאת צעולה משעת הערעלה שלא לשם קדושין ואסירה ליה דתמיב (יחזקאל כב) בתולה מעמי יקח: ביאה אירוסין עושה בה. הנקדש צביאה מן היום הך ביאה כנשואין או אינה אלא כשאר אירוסין: ואינו יורשה בה. דקרי' (יבמות דף ע"ג) אשמו ארוסה לא און ולא מיטמא לה ממה אינו יורשה ואינו מיפר נדריה בלא אביה: וקב"א אינו יורשה. אם גירשה צעלה מן האירוסין צעודה נערה: פירות. מנכסים הנפולים אם מצית אבי

יום יום
יבם קנאה י וחייבין עליה

ממתינתו ליואל דופן (גדה 77 מדי):
 ראשונה נקמה לנעלה בהערה אחת
 אחריה הערה קונה היינו בשל עש
 דל לא קני בהערה כיון שדעו ע
 בהערה היינו נמפרס שרוא לקנות
 כן על מקום שמוציא צדקה בהערה
 שדין בה חלה וסוף ודעו נס
 קדשו וקשה לפירושו דקמה קמה
 לנח קונה משנשאת ונראה למורי
 נמכת תרומות צ"ח להי תנ הרה
 רבי אליעזר מחייב קרן וחומש רבי

והיבינ ע"הה משום אשת איש.
 סיפא אם בזה עליה אחר
 דף טט.) אשילין¹⁹ בהמה כדליתא פרק
 לן דקדוה קנין גמור דליתא ע"ה אחר
 דממעטין לה לקמן בשירקין (דף ע.) מזה
 כן סורר ומורה (פסחין דף טט.) ד"ק
 דבן לא קדים והשאת מיון דלאם בזה
 דלדעתיה דהכי לא קדים א' השאת
 בזה יצום היא דלכסי (גמ' ה) אשאת
 אשאת איש עלמא קאי ויחדוש הו' י'
 לא משתמע אלא דוקא א"א והספ' פרי
 לשמועין דספ'ה דמומחים דיה
 על ידה ה"א היינו דוקא עריות דזוכר
 דקמין ומומחים על ידה אשמועין מוכרין

ת"ר (תתק"ע) ח' שבט ה'תק"ע
 י"ב
 י"ג
 י"ד
 י"ה
 י"ו
 י"ז
 י"ח
 י"ט
 כ'
 כ"א
 כ"ב
 כ"ג
 כ"ד
 כ"ה
 כ"ו
 כ"ז
 כ"ח
 כ"ט
 ל'

ר -> כא קידושין / תלמוד בבלי
חשק שלמה על

הנהגות הב"ח

(א) גבי' אמר רבא (תא שמע) תא"ל: "ויצ" ס"א אף אנן גמיי תנינא" (ב) **תוב**: ד"ה לו' כימא קימא מעצרות וכו' ודמינו יקסי. יצ"ו וכן פירש האלפסי גבי' "העצ" (ג) **ד"ה** ומיבין וכו' הדושתא מלי ינ"מ: (ד) **בא"ר** כרשא ומיבין עדיה משום א"א: וצ"ב כלומר דנקט א"א וכו' לכל פריות דמיבין לא"א:

גליון הש"ס

נמ' אי נמי לכה"ג
דקא קני בתוליה. עין
יבמות דף גט ע"א חוס'
ד"ה הא לא: תוס' ד"ה
ומקבל וכו' לכתוב
קטנה משנשאת. עין
נרס' יבמות דף קט ע"א
ד"ה קטנה שהשיאה
וסתדרין דף ק"ז ע"א
ד"ה קנאה ולקמן מג ע"ב
ד"ה היא ואביה:

תורה אור השלם
(א) ואם בישורה ימצא
האיש את הצער
המאריך והחזק בה
האיש לשכב עמה וזאת
האיש אשר שכב עמה
לכדו: (דברים כב, טז)

(ב) כִּי יִמְצָא אִישׁ שֹׁכֵב
עִם אִשָּׁה בְּעֶלְתָּ בָּעַל
וּמִתּוֹ גַּם שְׁנֵיהֶם הָאִישׁ
הַשֹּׁכֵב עִם הָאִשָּׁה
וְהָאִשָּׁה וּבְעֶרְתָּ הָרָע
מִיִּשְׂרָאֵל: (דברים כב, כב)

ליקומי רש"י

(לְקוּן): [ב] כְּתִיב וְשָׁפַךְ
יִבֵּן: [ג] כְּתִיב וְהִדְרִיסוּ
 אֶת־הַיָּדָיִם: צִלָּה
 וְכִיָּה בִּמְנֵם שֶׁ, מֵלֹא
 הִדְרִיעוּם, וְכִי־מֵנִיחֵם
 הָיָה יִבְנֵה: [ד] אֵין
 וְכִי־אֵין, צִלָּה
 בְּמִדָּה
 הָאָה (בְּהִאֵלֵם): [ה] שֶׁ
 לְמִחוּץ "צִלָּה" (רִשִּׁי):
 [ו] שֶׁ לְמִחוּץ "לְחֹנֶה"
 (רִשִּׁי), הִדְרִיס הִנָּח
 מִדְּרִישׁ שֶׁרָסָה דִּנְיָהּ אֵל
 (הִתְהַרְגָה): צִלָּה אֵת
 הָאֵלֶּה: צִלָּה עֵינֵי
 שֶׁ־לָּהּ: [ז] וְשִׁי, הָאֵלֶּה
וּבְאֵינֵהוּ: [ח] כִּי־בִמְנֵם
 וְכִי־נִדְרָסוּ כְּתוּבָה
 הָרִבִּי' (מֵלֹא הִדְרִיעוּם
 וְשֶׁ) [ט] עַתָּה
 מִחוּשֵׁלִי: [י] צִלָּה
 (וְכִי־בְּגִיּוֹן שֶׁלֹּא
 עָלָה בְּרִיבּוּת עַל־אֵי):

והתם איירי בקנין דנשואין
מנלן דביאה בלא חופה גוס
תיפוק לי שקדמה שכיבת ב
קדושין קנה לכל (כדשני)
ביאה. אם קדשה בביאה
קדושין אינו אוכל פירות נכ

מוד בבלי <עוז והז

א מ"י פ"ג מהל'
אסורי ביאה הל' ה:
ב מ"י פ"ג מהל' אשיות
הלכה ה סמוג עשין מח
ע"ע אה"ע ס"י לג
סעף ב:
ג מ"י פ"י מהל'
אשיות הלכה א ועין
במ"מ שם:
ד מ"י פ"ג מהל'
אשיות הלכה יא ופ"י
לדורות אה"ע דורה י

ה מ"י פ"א מהל'
 נדרים הלכה יט סג
 ין רמב טוש"ע ד"ד סימן
 רלד טע"ף א:
 ה מ"י פ"ב מהל'
 גירושין הלכה יח סג
 ין טוש"ע אה"ע סימן
 קמא טע"ף ד:
 ה מ"י פ"ג מהלכות
 חובל הלכה יט סג
 ין טוש"ע ח"מ ס'
 חד טע"ף ז:
 ה מ"י פ"ד מהלכות
 אישות הלכה א ופכ"ב
 ה סג טע"ן מה

ב מיי פ"ג מהלכות
 ראשונה הלכה א' טו"ש"ע
 ה"ע סימן לו טע"ף א'
 ו י מיי פ"א מהלכות
 יבוס הלכה ח טו"ש"ע
 ס סימן קסו טע"ף ד'
 ז ב מיי פ"ג מהל'
 חקוריו ביאה הלכה ב'
 ט מיי פ"ג מהלכות
 מעמלני מהסב ומושב
 הלכה א'

שלא כדרכה ישלם
(ס) [תמשים] מיהו דבר
והוא דאף [אם] בא עליה
א' כדרכה חייב האונס
חזקה וקרינן ביה ולו
יה לאשה לא ויכל
לחלה כל ימיו דגרסי'
במות פרק הבא על
מתו אמר רב נבעלה
בגלגל כדרכה חזקה

ההונה מתיב רבא ולו
יה לאשה אשה הראויה
פרט לאלמנה לכ"ג ה"ד
לימא בכדרכה מה
יאי אלמנה תיפוק לי
ריא לה בעולה פי
ונס עצמו לא ישא

וילה לא א): שדין. בני
שין. אלמא הא אחר
ב לקחתה. למעוטי
לל הבא על הבונה.

ביארה. היא גמר ביאה

ששנה ידה דאו סוף
קונה קונה קונה
חולת ביהא קונה
תולת ביהא קונה
לבהן
לול, אם רשאי אכר
קונה בביהא אי אכר
תולת ביהא קונה
רשאי קונה רשאי
רשעה ביהא רשעה
ושין בתולה ודא
אכר קונה אינו רשאי
קונה קונה קונה
אם על גבי ביהא, דא
יסי ביבמות ובהב על
לכילה אשה לכילה
קניא בהערא מנין
אין קונה קונה, אלמא
קונה קונה בהערא
ינוי תולת ביהא, חזין
על הלכות המדי חזין
ואמר שרשמו
גזונה בהערא ודא
בסמא ורבינו חכם

בא איירי בקנין דארוסין

ובפרק י"ד. וכי תימא
: ושומרת יבם למה לי
אי אמרת דביאה דאחר
שבא עליה לשם זנות:
רה אביה לכיאה לשם
הה היא ב' 'יצא דופן:

אתר אוצר החכמה

הודפס

לא. אלמלא הא אסר חייב לקטתה: שוין. צני

ר"י חזקוני (נרמס) דל"ל משום צעור
 עמוד 30 { (726077)

ר -> כא קידושין / תלמוד בבלי
חשק שלמה על

מוד בבלי <עוז והז

קדושין דף י

האשה נקנית פרק ראשון קידושין יא.

מסורת הש"ס
עם הוספות

(א) צ"ב נב: כחוצות מו:
חוספחא דצ"ב פ"ד ה"ד,
(ב) [כחוצות מה, ג] (ג) צ"ב
לו: כחוצות ג: (ד) יב,
(ה) בראשית לב כז,
(ו) [ועי' חוס' כחוצות
מש: ד"ה רב חסין].

הגהות הב"ח

(ב) תוֹס' ד"ה עד וכו'.
 יס ספרים דגרסי הכא
 עד שחמסס ל: (ג) בא"ד
 קשה מאי קאמר הא
 כוליה איז ליה דלועל
 ג"כ פה ריב"ז איז ליה
 כוליה טעמי דלועל
 ויסימפון ל: (א) ד"ה
 שכן וכו' ומש"ה קאמר
 אלא מעתה נמיה דרבי
 ינאי וכו' דפחות
 מתקרב:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הנחו ק"ל א
אית ל'הו. פי'
הקונטרס וסבר וקבל.
ע"ן גיטין דף פו ע"א
חד"ה עולוי מלכא:

ליקוטי רש"י

[illegible]

[ע"כ שייך לדף י:]

סימפון בעבדים
 איבא. און מומין מעטל
 מקס [מתחבטת מ:] נמצא
 שדירה גב. קודס לון
 גונג ממון. אז
 קובידסטוס.
 נפשות. הגירו. ללוקה
 ואן כאן מקס טעוה
 [רשבים ב"ב צב:] הגירו.
 ללוקה ואן המקס מעטל
 וברייטא היא צב"ג

את המקח: הא קא חזי ליה. וסבר
ול צבך דהא קי"ל המוכר עבד לחצירו
נו וברייתא היא [צ"צ צ המוכר פירות]
פשוט: הגיעו. הרי הוא שלו דקמס

עַד שֶׁתִּכְנַס לַחֹפֶה מִשּׁוֹם דַּעְלָא וּבֵן בֶּג בִּג
 *סִימָפוֹן בַּעֲבָדִים לִית לִיה אִי מוֹמִין שְׁבִגְלוּי
 הוּא הָא קָא חוּי לִיה אִי מִשּׁוֹם מוֹמִין
 שְׁבִסְטֵר מֵאִי נִפְקָא לִיה מִיְנִיה לְמִלְאכָה
 קָא בַעִי לִיה לֹא אִיכְפַּת לִיה ⁶ *נִמְצָא גִבְבִּי
 אִו קוֹבִיוסְטוֹס הִגִּיעוּ מֵאִי אִמְרַת לִסְטִים
 מִזְוִיין אִו נִכְתֵּב לְמַלְכוּת הִנְהוּ קִלָּא אִית
 לָהּ ⁷ מִכְדִּי בִין לָמֵר וּבִין לָמֵר לֹא אִכְלָה
 מֵאִי בִינִיָּהּ אִיכָא בִינִיָּהּ קִיבֵּל מִסֵּר וְהִלָּךְ
 בִּכְסָף ב"ש אֹמְרִים בְּדִינָר וְכו' *מֵאִי טַעֲמִיָּהּ
 דְּב"ש אָמַר רַבִּי זִירָא שָׁכַן אִשָּׁה מִקְפֶּדֶת עַל
 עֲצֻמָּה וְאִין ⁸ מִתְקַדֶּשֶׁת בַּפְּחוֹת מְדִינָר אָמַר לִיה
 אָבִי אֵלֶּא מַעֲתָה כְּגוֹן בְּנִתִּיה דְּר' יֵאֵי דִקְפִּדָּן
 אֲנַפְשִׁיָּהּ וְלֹא מִקְדָּשִׁי בַּפְּחוֹת מִתְרַקָּבָא
 דְּדִינָרִי הֵכִי נָמִי דְאִי פִשְׁטָה יְדָה וְקִבְלָה חֵד
 חֲזוּזָא מֵאַחֵר הֵכִי נָמִי דְלֹא הוּוּ קְדוּשִׁין א"ל
 פִּשְׁטָה יְדָה וְקִבְלָה לֹא קָאֲמִינָא כִּי קָאֲמִינָא
 דְּקִדְשָׁה בְּלִילִיָּא אִי נָמִי דְשׁוּיָה שְׁלִיחַ רַב יוֹסֵף
 אָמַר טַעֲמִיָּהּ דְּבִית שְׁמָאִי כְּדִרְבַּי יְהוּדָה
 אָמַר רַב אַסִּי ⁹ דְאָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב
 אַסִּי *כֹּל כֶּסֶף הָאֲמֹר בְּתוֹרָה כֶּסֶף צוּרִי וְשֵׁל
 דְּבִרְיָהִם כֶּסֶף מְדִינָה; גּוֹפֵא אָמַר רַב יְהוּדָה
 אָמַר רַב אַסִּי כֹל כֶּסֶף הָאֲמֹר בְּתוֹרָה כֶּסֶף
 צוּרִי וְשֵׁל דְּבִרְיָהִם כֶּסֶף מְדִינָה; וְכִלְלָא הוּא
 וְהָרִי

ייו ונ"מ דהוי כסף נורי ולא פרוטות:
והרי

קוביוסמוס.

יה ומה ענין גונב נפשות לחסרון השק
עלה השחר^(ט) דקאמר ליה יעקב למלאך
חננאל נמי יש לומר דאדם שמשחק בקו
לר"ת דצפרק המוכר פירות ^(צ"ב) דף
להו ולא שכיחי ולא חשו להו לסיימפ
בדק הלוקח קודם נתינת המעות הני
קח מעות וקאם משמע כן האם דפרץ
ל או מסר או הלך כלומר מסר האז

הצענ חיישין נסימפון וצפרק נערה
לכך נראה לפרש דמסר והלך חדא מי
ז לא דדקין^{טא} לה עד שמהא צביתו חזל

שכן

קראת ונגזר ליהיה לא חשיב כספק חלל לדר
 כי נמז לא יתקדשו דעירא אפילו פשטה
 בפטורה היתה מתקדשת דכספק קרינה
 קונטרסות דצנחיה דתקדשו ינאי היכה לשונו
 ונחמר כל אחת ואחת לפי דעתה דכה"ג
 זממה כגון צנחיה דרבי ינאי וכו' וכי
 פסוס שכן עשירות לא מתקדש בפתוח
 ומתקדשת אפי' בשוה פטורה כי קאמינא
 לו שאר נשים דרבי יודותה שלא יתנו לפס
 ויש שקל קריה ואם קסם הוי משועבד
 תכחי דקריה קוסה גנבירי וכו' ולפסיק
 רב יהודה אמר רב אסי והיינו משום דלא

שקמתן גגים הן [כתובות נח]. ל'סטים מזויזין. א
בות. ליהרג [ב"ב שם]. ק"ל אית ל'הו. וסבר וקמי
האז עם שלומי הצעל לירא למיחש שמה חשקה לאמי
ומחזה למשקל הצרול [ב"ב לו]. היכא דכחיש שקמי
לעיל [בבביות ג:]. שמיית שצאלע צורי והוא האי די

עד שתכנס ל'חופה משום דע"ל. מדיקט עו שתכנס לחופה משמע דהיינו כמשנה אחרונה ד'פ' אע"פ (כתובות דף יז.) שאינה אכולת בהגעת זמן עד שתכנס לחופה ותימה דצ"פ אע"פ (oe) פליגי אמוראי במשנה ראשונה שאינה אכולת בתרומה עד שיגיע זמן אי

במשנה אחרונה מודו כוליה לטעמא
משום סימפון כדאיחא החס דקאמר
החס [ובתרייחא¹⁰] משום סימפון
והכא קאמר משום דעולא דהיינו
משום שמה ימוזר וי"ל עד שחכנס
נחופה לאו דוקא אלא עד שיגיע זמן
וכמשנה ראשונה ולפי שזבגעת
ברגלין לעשות חופה נקט חופה ור"ר
משה מנרצויה מפרש ש' שחכנס
לחופה היו דוקא דקסבר אי לאו
דגזרו מעיקרא משום דעולא משום
סימפון לא היו מתחילין לגזור ולאסור
עד שחכנס לחופה שהרי מומין לא
שכיח ורזו נשים אינן חכס מוס אלא
מאחר שהתחילו לגזור משום דעולא
שגזרו בתחילה עד הגעת זמן משום
שמה ימוזר האריכו הגזירה משם
ואילן עד החופה משום סימפון
הואיל וכבר הוצרכו לגזור עד הגעת
זמן משום דעולא ולכן חלה הטעם
דעולא שהוא עיקר הדבר וגם יש
ספרים דגרסי (6) החס עד שחכנס
לחופה משום דעולא ומשום סימפון
ולפי"ז ינחא וקא' קשה דאמר בסמוך
איכא צינייהו קבל מסר והלך במסר
והלך למ"ד משום דעולא ויחא ומשום
סימפון איכא ולפי"ז דר"ר משה ק' מאי
קאמר היה כוליה אית (3) להו דעולא
והיה דסימפון כדפי' וי"ל דמאי

סיו דאז חיישינן לסימפון אלז לפי משנה
טעמא משום דעולא או משום סימפון:

ר"צ"ו ג' שקלים וזקק וגלגולת צ"ז
 משה רבכם גנב היה או קידיסטוס
 קבוצה והא דלומר צבראשית רב^א
 שחמה ממירא מן השחר לפירוט
 ונעמן צפתיים: **הנהר** ק"א א"ת
 ומוכתה למלכות לאמר לו הרי שלך
 מוקיים פ"י הקונטרס דהיכא דקיבל
 סבצר וקבל והא דלומר לו הרי שלך
 איה^א אלמא משמע דהלוקח ממוקח:
 האב עם שלוחי הצעל וקשה דמשמע
 מיתרמה לכל אף לתרומה משמע
 הצעל ויהא סם הוא עמיה והלכך
 עמיהם דאז דקא לה מיד^א:

דעת הואיל ורגילה להקפיד על דינר
(קפדי¹) צמיה דרבי ינאי שרגילות
שב כסף לגביהו ואין זו סברא ומשני
י נמי דשויה שליח וזהכי הו' פלוגתא
במקצא דדינרי וקשה דל"כ נחם
יק חזקת תהים (ב"ד דף ט"ז) גבי ר'
ותו מתקצא דדינרי א"כ נחם דברין
בדינר ומשני פשטה ידה לא קאמינא
ית לזו כולן שוות דפסחות מדינר אינה
כסף האבור בתורה פתם כסף צורי.
מרת לפי שהיא של נחשת וצורי מטבע
צעי אוקמנה אדינר ולקמיה בשמעמין
אלתר לימא רב אפי' דלמר כביש שמאי:
והרי

ג' [ב"ב שם]. נכתב 'דמ"ב בות'. חטא למלכות עד מומין, לסימפון ליכא למיחש, לשמא חשקה לאסיה לסמפון [מכרובות נח]. בכה צדורי. סקלע ד' דינר דלא כתיב שקל אלא כסף הו דינר צורי. בכה סקלע צין שקל הו שמינית לצורי [בבא קמא שם].

עין משפט
גר מצוה

צו א ב מ"י פט"ו
מהלכות מדרה הלכה
יב סמוג לאוין קע טוש"ע
ח"מ סימן רלב סעיף י:
צו ג מ"י פ"ג מהלכות
טוען ונטען הלכה א ב
סמוג עשין דה:

מחנות וציונים

א ציל **ווארען** (יעב"ק;
 וכו' בדפוס); **א** (דפוס)
א **שולד האב** (דפוס)
 בתום הארשט, וועגנ
 ציין מורשטל עניש
 הגרעות (עברית);
א **כתוב: בבעור** (7 סת'
 כתיב); **א** רש"י
 כבהניחא (גליון);
א **בתרייתא**: **א**
 צ"ע האב חילון צא
 ועי' תוס' כחכות נ
 ועי' תוס' צ"ע כב צ"ע
 תוס' כחכות ה צ"ע
 קוביטוסט (גליון);
א **ט"ס הוא כי לא נמצא**
 שם ט"ס בפרק המוכר
 פירות ודבריו זה תשוב
 ג"כ כחכות כ
 אצ"ע דף נה. וכתוב
 עליו מורשטל שחב
 וס' והגיה שם גירסא
 חטת. (מהר"ם) (גליון);
א **וצ"ל רב אטרי**
 (גליון); **א** **צ"ל אב ברק**
 (כתא"מ בש"ס); **א**
קפרי (גליון) דפוס;
קפ"ה (ר"ל קסטמנה);
 כן וכן חתומים שגמיה
 ע"ן מורשטיא שגמיה
 באופן אחר:

הבא על יבמתו פרק ששי יבמות נה.

מסורת הש"ס
עם הוספות

(א) [לעיל דף נד: וש"נ],
(ב) מכות יד. כריתות ב;
(ג) כריתות דף יא.,
(ד) פסחים מא: (ה) נד.
ד"ה שכן, (ו) דברים כג
יח.

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה לשמו
וכו' בשאר חייב לאין
נמי לא מדיחב
בהעראא אלא נגמ
כ"ה: (3) תוס' ד"ה
ד"ס וכו' לאחר מית
אשתו דממעט לה ר"ע:
(ג) ד"ה כהנייה וכו'
מליף קמוס אחוד מנ
(ד) ד"ה דכחך דנ"ך
לחטיל דודתו דכתב
דחמנא בגי' ערירים
למה לא חפ"י לאמן
דמפרש כ"ל:

גלינו היש"ם

רש"י ד"ה לברת
ניתנה וכו' דלא הו"ל
לענושו ברית אא"כ
הזהיר עליה. עיין
מכאן 97 יג ע"ב:

תורת אור השלם

(א) עָרֹת אִשָּׁת אָחִיד
לֹא תִגְלֶה עָרֹת אָחִיד
הוּא: [ויקרא יח, מז]

(ב) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת
אִשְׁתּוֹ אָחִיו גְּדֵה הוּא
עֲרֹת אָחִיו גְּלָה
עֲרֹתִים יִהְיוּ:

(ג) וְאֵל אִשָּׁה בְּנִדָּת
טָמְאָתָהּ לֹא תִקְרַב
לְגִלּוֹת עֲרוּתָהּ:
[ויקרא י"ט]

(ד) וְאִישׁ אִשְׁרֵי יִשְׂכָּב
אֶת דִּדְתּוֹ עֲרוֹת דָּדוֹ
גָּלָה הַמָּאֵם יִשְׂאוּ
עֲרִירִים יָמֹתוּ: (ויקרא כ, כ)

(ה) ואיש כי ישכב את
אשה שכבת זרע והוא
שפחה נחרפת לאיש
והפדה לא נפדתה או
הפשה לא נתן לה
בקרת תהיה לא יומתו
כי לא הפשה:
[ויקרא יט ב]

(ו) וְאִישׁ אֶשֶׁר יִקַּח אֶת
אֶחָתָם בֵּת אָבִיו אוֹ בֵּת
אִמּוֹ וְרָאָה אֶת עֲרוּתָהּ
וְהָיָה תְרָאָה אֶת עֲרוּתוֹ
הַסֵּד הוּא וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי
בְנֵי עַמּוֹם עֲרוֹת אֶחָתָם
גִּלָּה עוֹנֵה יֵשׂא:

וְאִשָּׁה וְנָה וְחָלָלָה לֹא
יִקְחוּ וְאִשָּׁה גְרוּשָׁה
מֵאִשָּׁה לֹא יִקְחוּ כִּי
קֹדֶשׁ הוּא לַאלֹהִי׃

הצעות וצינונים

א וראש וכת"א אהרבה:
ב ס"א [נוסף] מדבר
 שני קדושין וקדושי
 עצמו חזקת מנה,
 וכה"ב בפרק"ד "אלא
 מאתא חל"פ" דבר
 ששל די קדושין
 וקדושי עצמו מדבר
 שני קדושין וקדושי
 עצמו": **ג** צ"ל "מיתו
 ריש" וירושל שנקב,
 וכה"ב בערוך (לח),
 באשמונים וכתב"י לית:
 לחיב"ב זו כולל:
ד בכתי"א נוסף עירי:
 עירי עירי עירי

ב. דהא שלישיית אחותה של
ותו היא משום הכי מותר
שין הוה אסור בשלישית:
ת. עצמו נאסרה עליו ולא

ת אשה בין מן האב בין מן
האם היא וטעמא דשמיא לאו
לא אס הוא קידושי שמיא
קרובי עממו חשיב לה שמיא

[illegible]

א מרמזין אשת אה מן
תו דכתב בה ברת למה
ירשת הערלה וקראי ימירי
ית לאחוזו מני תדרוש
וכבר נכתב בכל העריות
פסוק העשוקות: חייב על
ואחית. וזי לא כתב אלא
אכולהו הי אמרינא היכא

ז' חדרא השתחא הוי דבר
יבא מן הכלל ללמד על
דמנה אמותו מיוחדת שהיא
בין עליה בפני עממה אף
ערוה חייבין עליה בפני
גרת נתנה ולא מילכות.
ב' למלקות אינו לוקה
לאזהרת כרת הוא לפיכך
ג' ע' דלא הוה ליה לענושו
האזהרת עליה לבלק האזהרה
הוא יבא: ויבא: ויבא: ויבא:

לְאֵשָׁה וְאֵשָׁה שֶׁצִּפְרָשָׁה זֹאת
לְמַכְתָּב וּלְגֵדָה לֹא תִקְרָב:
וְהִי יָנוּחַ נְמוּ כִרְת שֶׁזֶרְעוֹ
יֵרִידִים יִדְּוּ. לְשַׁעַת מִיתָתָן
פֶּן לָצֵא לִידֵי עֵרִירִי דֹאֵם
שֶׁקִּיבְצֵן: עֵרִירִים יִמּוּתוּ.
שֶׁהֵן עֲכָשׂוּ עֵרִירִים כֵּן
יִוְלְדוּ לָהֶם לְאַחֵר מַעֲשֵׂה:
רַחֲמָנָה עֵרִירִים יִדְּוּ הוּי
וְיִוְלְדוּ יֶדֶד הַמֵּאֲדָה וְהִרְבֵּה

בסליות ערבים שימחו להם עתה והיו ערבים ממתם לא ימותו צנים דהו ליה מתקאה מייתי: ואי כתב רחמנא וזו הו אמרנא מהמאידא כי משמע מתקאם ישאו ערבים ימותו אבל צנים לא מייתי כתב רחמנא וי סופן לבא לדי ערבים וי סופן מלך חסדא

זינהו: שפחה חייב לאוין
 צה לא יהיה קדש (צדיק)
 רחמנא דלא מיימי אשם
 צה ביאתו דכתיב שבת
 דחייב מלקות דלאו דאשם
 ד ושפחה שאין חרופה
 מיחייב: שפחה חרופה.

וענית המאורסת לעד
ותר זה כדכתיב (שמות כה)
בגמר ציאה: דבחוזה מנא
קרא כ) איש אשר יקח את
ן לאסירא העראה לידהו

מאשת אח ילפינו. ואם
לא חשיב חומר
מה לאשת אח שכן צדו לרצ
האם צאחות אשה כמו צאש

בין מן האב בין מן
מאחותו מה אחותו
אף כאן בין מן האב
ודתו מה דודתו מן
כאן מן האב ולא
ותו הוה ליה למולף
דובי עצמו אדרבה
אף שכן דבר על ידי
ידי קדושין אלא
דבר על ידי קדושין
ח גופה מנ"ל דהניא
תגלה ב"ב מן האב
מר בין מן האב בין
א מן האב ולא מן
ז ודובי באחותו מה
ן מן האם אף כאן
האם או כלך דדרך
ודתו מה דודתו מן
כאן מן האב ולא
מה דגין קרובי עצמו
כית דודתו שקרובי
דגין דבר שעל ידי

קרועין ואל תוביח
ליו"ת^א ערות אחיך
מן האם ואימא
מן האב חרא דיש
בחי בעלה מדרב
ואידי באשת אח
מן בחי בעלה וחדא
מחת בעלה יש לה
לא צריכא קרא
בנים מותרת הא
אזי לה בנים אסורה

לֹא בָּנִים שְׂרָאִי לַעֲלֹם
יָמִים רְשׁוּת אִי נָמִי אִי
עֲשֵׂה עֲשֵׂה כְּתָב קָרָא
כָּאֵשֶׁת אַח מִן הָאִמָּה
אֵשֶׁת אַח מִן הָאִם
הָאִחֻתוֹ דְּכַתְּבָהּ בַּח
לֹם בְּהֶעֱלֵם אַחֵת חֵיבִי
תְּכַלֵּל הָיָה וְלֹמָה יֵצֵא
נִפְקָא לִיה ^א מִוֹאֵל
דְּכַתְּבָה בַּח רַחֲמָנָא עֵרֵיר
הָיָה וּכְתִיב ^ב עֵרֵירִים
לְךָ עֵרֵירִי וְאִיִּשְׁמֻרְךָ
יֵאֵר כְּתָב רַחֲמָנָא עֵרֵירִים
בַּח רַחֲמָנָא עֵרֵירִים יֵמֵר
אִילָךְ אַבְל מַעֲקִירָא
נִמָּא ^ג שְׂכַכְתָּ זֶרַע גְּבִי
הָ מִדְּגֻלֵּי רַחֲמָנָא הָ
הָ אִמֵּר רַב אִשִּׁי אִם כִּי
יִכְהֻנֶּה מִגֻּלָּן אֲחִיאִי ^ד

פְּרִישִׁית (עֵיל) לְאַחֹת אִשָּׁה
לְרִבּוֹת מִ"מ לִכְחַל מִמִּפְרָךְ
יִלְיָן אֶלֶל דְּשִׁיךְ אֶחָד מִן
זֶה בְּנִים לְאַחֵר מִיתָת

[illegible]

קרא משפחה חרופה.
וא"ת השתא דחייב
נראה אם כן לישמוק קרא
ימות ומירך ה"ר משה כהן
קרא צחידי כרימות הוה
נגלי רחמנא בשפחה מכלל
ימות בהעראה אצל חייב
נור צאה דליפין משפחה
בל השתא דחייב העראה
ימותא אי כל חייב לאחין
אה א"ר לישמוק קרא
השתא חרופה (א)

אחיה

ליבם אי גמי אין לה
ם אין יש לה בנים
עדות אחיו גלה
ת אח מן האב לאחר
ת בעלה שריא אמר
ל' לכדרי' יוחנן דאמר
חת ואחת ולדרי' יצחק
באחותו לרונן בכת
ת מומאתה לחייב על
ל' לל' לכדריה דרבה
ל' כיצד יש לו בנים
רירים יהיו ואיצטרך
ה"א עד חמאיא אבל
כתב רחמנא ערירים
א: "העראה דחייב"
חרופה מכלל דחייב
חייב כריתות מכלל
קרא משפחה חרופה
ה' דחייב עשה מנול
אחיא
שה ולאנא אמית (6) כסאר
הה קיחה. כתיב גבי חייב
גון מנרי ואלדוי עד ד'
הנא מכלל עשה עשה: (7)
דאח

עין משפט
נר מצוה

כא מִי פֶּ"ב מֵהֶ' אִסּוּרֵי צִיָּה הֵ' ט סמג לֹאֲחִין קח טוֹשֶׁ"ע אה"ע סִימָן טו סעי' כו:

כב ב שס סעיף כז:

כג ג מִי פֶּ"א מֵהֶלְבוֹת יצוה ה"א טוֹשֶׁ"ע שס ס' קנו סעי' א:

כד ד ה ו סעי' פֶּ"א מֵהֶלְבוֹת אִסּוּרֵי צִיָּה הֵלכה י':

תוספות ישנים

[illegible]

ליבומי רש"י

[illegible]

שנה בשני מקראות אלו עמרים ימותו עמרים אה יסיו לן בשעת עמרה לא יסיו לן כשמות
הרופא. מחפש לאדם. מועדת עמרים לאס אה יסיו לן דמיון מקראו בשפתא עמרים (קדו)
תלמוד בבלי עזו והדר - כן בימות / תלמוד בבלי עמוד 120 [626077]

[illegible]

קדושין דף י

נה: הבא על יבמתו פרק ששי יבמות

עין משפט
נר מצוה

כה א מיי פ"ג מהל'
 אסור ציאה הל' טו
 קמנ לארין קפה טור אה"ע
 ס"כ:
 ב"ג מיי קס פ"א הל'
 יא יב קמנ קס טור
 אה"ע קס:
 ב"ד מיי קס הלכה י
 וקמנ קס טו"ע
 אה"ע קמנ כ קעף א
 צה"ה:

תוספות ישנים

[illegible]

ליקוטי רש"י

משמש מות. נאמר מות.
נלא קוסי. למאן דאמר
משמש מות בערוית
מכר. פלוגמא היא
בשנעונו בשלי דיעות
הטומאה (י"א). (סנהדרין
[הנה].) שכינה לה שש
משכנותיה לכל דברים וכו'

אחרי ב'אחרי ב'אחרי. והוא כאלו כתיב דור שלישי יערה משמע ה' דור שני לא יערה ולא שייך לאקשווי מהא דלמך בסוף דההנהרשפין (סנהדרין 77). דבר ה'אחרי מן הכלל אין דין אותו בגזירה שוב דההנהרשפין דלמך שוב בגזירה שוב דההנהרשפין מן הכלל אחי

כי היא דהסם דלל ילפינ חילון
חילון מתרומה כהן העבד באניות
דללל כחצי חילון אלל דנפינ מכלל
דללל ככהן גדול וכן המקדש לא ילל
ולל יחלל (ויקרא פז) אלל שער
חלל: **א'** ימאן דאמר עשה נשה.
ל"ג ל"י וצדו ספרים יחלל דנין לרב
דינן לשמואל איכס לאו דפרישי
בסוף החולן (לפני מע: ד"ה אר):
אשה פבעה פניו אתאי קידה
קידה מינן דנקיט
בזהררה הקשה ה"ר נסים דנפ"ק
דקדושין (דף י. וס) עיי' מחלל בזה
קדושה או סוף בזה קדושה למאי נפקא
מינה ששברה זה וקבלה קדושין
מתאר בו ומסיק רבא דכל הבעול
דעמו על גמר בזה וכל קני בזהררה
ומתיר ה' שמעון^ט הזקן דהא דאמר
הבא דקני בזהררה היינו בשלל עשה
מי אם העררה ופירש מיד ולא
גומר ביאחו אלל הם איירי כשעושה
כשעושה על גמר בזה בזהררה מין
שדעושה על גמר בזה וכן מוכח הלשון
דקאמר תהם כל הבעול דעמו על גמר
ביאחו ולא קאמר כל המערה וה"ר
יחזקן בן ה"ר מאיר פירש דכשפירש
שוראה לקנות בזהררה אלל בזהררה
עמו^ט אם וכן ביאחו אלל בנסת דעמו
על גמר בזה ור"ת פירש שס בע"א
וסס פירשתי א: **קידה** קידה.
מימה דנפקא לן בפריק קנה דקדושין
(דף עו:) דלשה נקיט ביאחו מדכביש
ובעלה ומסיק ליה מקמיס קמה וי"ל
דלא יהא דכביש ובעלה מקמה דערוית
אלל הוא גמרין עיקר בזה כיון
דקמה דערוית לא משמע בקנין כלל
אלל לענין שמישב הערה כגמר
ביאחו ילפינ שפיר מהתם ואם תאמר
ונילף מקמה דיבמה דאירי בקנין
דכביש וקמה לן ללשה וי"ל דלוי
מופנה לג"ש וא"ת ונילף מקמה
דאירי לאין דכהונה דקמה דידהו
אירי בקנין דלאמר פקדן שטר
דקדושין (דף עה.) קדש לוקח משום לא
יקח ודרשני ליה מבי לג"ש וי"ל דלא
אירי בקמה דאירי אלל בנסת

קידושין כדאמר התם בעל לוקח משום לא יחלל ועוד י"ל דאי
גלאו ובעלה לא הוה גמרינן קידושין כסף מקיחה קימה דשדה שפרין^ע
גלאו הוה מוקמינן קימה דקרבא בקדושי ביאה משום דמסביר
ע"פ קימה דלשה מקימה דלשה אבל השאח דכחיז ובעלה
ע"פ גמרינן קימה משדה שפרין קידושי ינאף דליכא למימר דלאסתרין
קימה להעבירה ד"כ כשחוק מוצעלה וינאף כולה מיתלתא מעריות
ביתיה גמי שאריו יחרי בה. וסא דמסבירא אשתו צפוק ים
נחליו (גמי דף קק: ע"ב)^ע דלין העבל יורש את אה כשהוא

[illegible]

ה. **יְשִׁיעוּתָא** (עזרה) **בְּדִרְכָּהּ**. אל תתקומי עמו (להגן עלך דרכה). **מִשְׁבְּבֵי אִשָּׁה חַיִּים**. חוקים שני משפחות לכל נשים ויוון להפטר עליהם אל או קווי. **דִּרְךְ אַרְבֵּים**. שוכן עמה קצרות שם. **רִיבְיוּתָא**. **אֶחָד רַעְיוּנָא**. אֶחָד על גולה שני ויוון בלתי מוסרם בשלל דלאו קווי חוץ (משהה כו.). (מסך דף כ.ב)

תלמוד בבלי (עזרה) – טו כ"ז **בְּדִרְכָּהּ** **תלמוד** **בבלי** **עמוד** 121 {726077}

ביאור: ביאור: מחייבי לאוין דכתיב ברו לא יצא ממור: יבמה משוק. בלא חללה מנין דהערה לא ידע כגמר בלא: אי למאן דאמר לאו. דכתיב לא תהיה אשת המת (דברים כה) ילפינן הערה לאחייבי לאוין: אי למאן דאמר עשה, דכתיב (סע) יבמה יצא עליה ולא אחר ולא

אֲתִיאָ ⁽⁸⁾ בִּימָה ⁽⁹⁾ בִּימָה ⁽¹⁰⁾ יבִמָּה לְשׁוֹק מִנִּלְן אִי
לִמָּן דָּמֵד לֹא לֹא אִי לִמָּן דָּמֵד עֲשֵׂה
עֲשֵׂה אֵלָּא יבִמָּה לִיבִם מִנִּלְן אֲתִיאָ ⁽¹¹⁾ בִּימָה
⁽¹²⁾ בִּימָה אֲשֶׁה לְבַעֲלָהּ מִנִּלְן אֲתִיאָ ⁽¹³⁾ קִיחָה ⁽¹⁴⁾ קִיחָה

אמר רבא למה לי דכתב רחמנא^א שכבת זרע
בשפחה חרופה^ב שכבת זרע באשת איש^ג
שכבת זרע בסוטה דשפחה חרופה^ד כדאמרן
דאשת איש פרט למשמש מת הניחא למאן
דאמר^ה משמש מת בעריות^ו פטור אלא למי
חייב מאי איכא למימר אלא פרט למשמש
מתה דסד"א [הואיל^ז] לאחר מיתה גמי איקרי
שארו אימא ליחייב עלה באשת איש קמ"ל
דסוטה למה לי לכדנתיא^ח שכבת זרע פרט
לדבר אחר מאי דבר אחר אמר רב ששת
פרט לשקינא לה שלא כדרכה א"ל רבא
משכבי אשה כתיב אלא אמר רבא פרט
לשקינא לה דרך אברים א"ל אביי פריצותא
אסר רחמנא אלא אמר אביי פרט לשקינא
לה בנשיקה הניחא למי^ט העראה זו הכנסת
עטרה אלא למי^י זו נשיקה מאי איכא למימר
אלא לעולם לשקינא לה דרך אברים
וואיצטריך סד"א בקפידא דבעל תלה רחמנא
והא קא קפיד קמ"ל אמר שמואל^{יא} העראה
זו נשיקה משל לאדם שמונה אצבעו על
פיו אי אפשר שלא ידחוק בבער כי אתא^{יב}
רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן גמר ביאה
בשפחה חרופה זו הכנסת עטרה מתיב רב
ששת^{יג} שכבת זרע אינו חייב אלא על ביאת
המירוק מאי לאו מירוק גיד לא מירוק
עטרה כי אתא רב דימי א"ר יוחנן העראה
זו הכנסת עטרה אמרו ליה והא רבה בר בר
חנה לא אמר הכי אמר להו או איתו שקראי
או אנא שקרי כי אתא רבין א"ר יוחנן העראה
זו הכנסת עטרה אדרבה בר בר חנה ודאי
פליג אדשמואל מי ליבא פליג לא מנשיקה
ועד הכנסת עטרה העראה קרי לה כי אתא
רב שמואל בר יהודה א"ר יוחנן העראה זו
הכנסת עטרה גמר ביאה גמר ביאה כמש

הָיָה מִמֶּנּוּ עַל־כֵּן בְּיָמָיו
הָיָה כְּשֶׁמֻּשָּׁלִים שָׁמְרוּ
רֹאשׁ הַבֵּירָה הָיָה וְלִפְנֵי
וְדָא פְּלָגָא דְהָא אִמְרָה
קָרִי לָהּ הַעֲרָאִלִּי אֲדִישִׁי
וְלִימָא פְּלָגָא דְלִשְׁמֹנִס
וְלִבְרִין שִׁקְרָה לֹאֵל כְּלוּס
לְשִׁמְשׁוֹל הַעֲרָאִל וְיִצְחָר
הָא דְפִשְׁעֹתָ לִיָּה צִנְעַל טַפִּי
עַל־כֵּן שִׁמְשָׁם מִתָּה מִקְרָא דְפִי
וְעִנְיִין כְּדִבְרֵיךָ יִשְׁקָא דְפִי
עַד שִׁיחַ שִׁמְשָׁם שִׁיחַ וְהָא
כֵּן תֵּמָא דְלִרְדִּישׁ עַד שִׁיחַ שִׁמְשָׁם
(י) וְפִי (כ) שֶׁס דְּמַעֲשֵׂה
הַסֵּם דְּמַעֲשֵׂה חִידוּרִין לֹאֵל
וְיָאֵל הָא דְרַךְ אֲבָרִין וְכֹאֵל
דְּמִלְרָה לֵךְ נִמְי אֵל חֲסִתָּי
אִינוּ חַיִּים הָאֵל עַל בְּרִיאָתוֹ
דְּכֵרֵי אִישׁ דְּלֵא צִנְעִין וְהָאֵל
דְּכִרְיָתוֹ (ד) הָאֵל (ה) וְגִרְלָה
מִשְׁעָר הָאֵל מִמֶּנּוּ מִתָּה
וְכֵרֵי

יבד זהו לא יצא ממנו: יבמה לשון.
הגמר בימה: אי לאמן דאמר לא.
עדים (ה) ילפין הערחה לחייבי לאין:
(ש) יבמה יצא עליה ולא אחר ולא
היא מכלל עשה עשה^(ט) והאי לא חתיה
מפיק לה לאין קידושין תופסין זה
וה"ק לא יבא זה היה לו ויפגמנה
דבר ושמואל היא צהאשה קמא (קמן)

מסורת הש"ס
עם הוספות

(א) [סנהדרין דף נה.]
 שבעה י"ח, (ב) סוטה
 כ"ג, (ג) ג"ז [סנהדרין
 עג:], (ד) סוטה כ"ג;
 (ה) פסחים דף מא.
 (ו) קידושין ט"ז, (ז) [עלי
 כג:], (ח) קידושין כ"ג,
 (ט) [וע"ס הטעם בחס'
 ד"ה מה אשה], (י) [ערך
 הדרוש], (כ) סוטה ה.
 (ל) כ"ג, (מ) נט ע"א.

תיום' תר מקמאי

לתרומה אין האשה
אחלבת תרומה דע
שכתבתי להוסיף: אמר
רבה שכבדו וזר תכתב
אין שפתא חרופת משמ
מינה דכל חייבי לאוין
בתקראה אד"כ יתקורח
קרא מיניה חרופת
חרופה. שכבדו וזר
דאם איש למיד משמ
מ בעיות חייב פת
למשמש מתח. שכבד
זר ופרטא לא למקריה
קרא לא שלא כדריה
דא משכבי אשת [אחיה]
דא פת שקא לא דרך
אבריה ואג'ן פריצות
בעלמא אשפרזי צד
בקפידא דבעל מלה.
תקנא דא קיד קדלה.
ולמי' תקראה זו הנכנס
עטה פת לשקא לה
בשמייה מתא.

תורה אור השלם

(א) פנים אשר יקדו
להם דור שלישי יבא
להם בקהל יי:
[דברים כג, ט]

(ב) לא יבא ממזר בקהל
יי גם דור עשירי לא
יבא לו בקהל יי:
[דברים כג, יא]

(ג) כִּי יָשְׁבוּ אֲחִים יַחְדָּו
וּמֵת אֶחָד מֵהֶם וּבֶן אֵין
לּוֹ לֹא תִהְיֶה אִשָּׁת
הַמֵּת הַחוּצָה לְאִישׁ זָר
יִבְמָה יִבֵּא עָלֶיהָ וּלְקַחְתָּ
לָּהּ לְאִשָּׁה וּבִמְתָּ:

(דברים כה, ה)
 (" כִּי יִקַּח אִישׁ אִשָּׁה
 וּבָעֻלָּה וְהָיָה אִם לֹא
 תִּמְצָא חֵן בְּעֵינָיו כִּי
 מָצָא בָּהּ עֲרוּת דָּבָר
 וְכָתַב לָהּ סֵפֶר פְּרִיָּתָהּ
 וְנָתַן בְּיָדָהּ וְשִׁלְחָהּ
 מִבֵּיתוֹ: (דברים כה, א)

(ה) וְאִישׁ אֶשֶׁר יִקַּח אֶת
אָחִיתוֹ בֵּת אָבִיו אוֹ בֵּת
אִמּוֹ וְרָאָה אֶת עֵרְוַתָּהּ
וְהָיָה תְרָאָה אֶת עֵרְוָתוֹ
חֶסֶד הוּא וְנִכְרְתוּ לְעֵינֵי
בְּנֵי עַמֶּם עֵרְוַת אָחִיתוֹ
גִּלְהָ עוֹנֵה יֵשׁׁא: (ויקרא כ"ז)

וַיֹּאשִׁיב בִּי יִשְׁכָּב אֵשֶׁת שְׁכֵבֶת דָּעַ וְהוּא שָׁפָרָה חֲרִיפָה לְאִישׁ וְהִפְדָּה לִּי גִפְתָּהּ לֹא חָפְזָה וְנָתַתָּה לָּהּ בְּקֶרֶת תְּהֵאֵה לִּי וַיּוֹתֵר בִּי לֹא חֲפְזָה: (ויקרא י"ב)

וְאֵל אִשֶׁת עֲמִיתָה לֹא תִמָּן שְׁכֵבְתָּהּ דָּעַ (ויקרא י"ג)

וְיִשְׁכָּב אִשׁ אִתָּה (ויקרא י"ד)

שְׁכֵבֶת דָּעַ וְנָעִלָם מִיְּצֵי אִשֶׁת וְנִסְתָּרָה וְהָיָה נִסְתָּרָה גַּם אִין (ויקרא י"ה)

כִּהּ וְהוּא לֹא חֲפְזָה: (ויקרא י"ז)

(מִבְּרַחַת י"ז)

(ז) וְאֵת זָכָר לֹא תִשָּׁבֵב
מִיִּשְׁכָּבִי אִשָּׁה תִּזְנֶה
הוּא: [ויקרא יח, כב]

תגיות וציונים

כ"ג רש"י וריב"ן
כ"ל בת"י ובתוס' מהר"ם
: [ד] ס"א אינו (גליון):
55 ידיו העבאה (גליון):

הודפס מאתר אוצר התכמה

רבינו וכן האומר הרי את מקודשת לי ולזה אינה מקודשת נלמד ממה שהזכיר שם אימתא לבי תרי לא חזיא:

י אמר לה הרי חצי"ך מקודשת לי בפרושה וכו'. אלו השתי חלוקות שהזכיר רבינו בגמרא בלא מ"ל שמקודשת ורבינו פוסק ב"מ כלס מ"ל. אבל הרשב"א ו"ל כמד וחינו מהזכיר דשמי חצי"ך בפרושה טפי עדיף מכלוהו דקאמר בחד וימלא ואפילו הכי סלקא במיקו וכו' ח"ך. ועוד דלישנא דקאמר שאין אשה לתאמן כלל משמע דכל היכא דקאמר מ"ל כלל אינה מקודשת אלא ודאי מתבארל דבכולהו הו ספק מקודשת ע"כ דכינו וחוה דעת הר"א ו"ל דבשגומיו. ומ"מ אין דבריהם מוכרחין דכיון דחזוין בגמרא דבהי אמרי אס מ"מ מקודשת וצמר מכן נעו הא דשמי חצי"ך בפרושה משמע *דלינתו ידעו דקדוקו הלשון טפי מיני ואעפ"י יס להחמיר כדבריהם ו"ל ואס פשטה ייה וקבלה קידושין ממחר צריכה נט: **אמר** לה חצי"ך מקודשת לי היום וכו'. כל אלו שהזכיר רבינו בעיוה ולא איפשטו

לֹא אָמַרְתָּ אֵין אֵלָּא שְׁמַקָּה וְאַחֲכֵי קִיבְלָה מִיָּדוּ
סָהֵם וְגַם הוּא לֹא אָמַר כְּלוֹם לֵינָה הוֹסֵמָה לְשֵׁם
קִידוּשֵׁין קִבְלָה. וְאֵין לִפְרָשׁ דְּרַמְתָּה הֵינּוּ שְׁמַקָּה
וְלֹא מִתְחַמֵּה דְלֹא־כִּי לֵינָה וְלֹא מִתְחַמֵּה מִנֵּי רַמְתָּה
לְאֻמָּה קִי וְעוֹמֵמָה מִקְסַמְכֵּר הוּא כְּנֵס־
י אַמֵּר לֵךְ הָרִי חֲצִיִּךְ מִקְדוּשְׁתִּי לִי בְּפִירוּשָׁה
וּבְיָ. כְּכֵן הִ"ה אֵלֵל הִרְצִינֵי כְּכֵן
וְאֵינוּ מִחוּר דְּשִׁי חֲצִיִּךְ צְפִירוּתָה טוֹי עֵדִיךְ
מְכֻלָּהוּ וְכו' חֲסֵה דַעַת הָרֹאצִי ד' בְּהַשְׁמָטוֹי גַּם
הָרֹאֲשׁ כְּכֵן כְּדִבְרֵיהֶם וְהִרְצִין יִשָּׁשׁ קוֹשֵׁי וְזוֹ
לְדַעַת רִבְיוֹ.

הרי את מקודשת לי ולזה אינה מקודשת: * אמר לה
הרי חציך מקודש' לי בפרוטה וחציך בפרוטה. או שאמר
לה חציך מקודשת לי בחצי פרוטה וחציך האחרת
מקודשת בחצי פרוטה * הרי זו
מקודשת. * אמר לה חציך מקודשת
לי בפרוטה היום וחציך בפרוטה
למחר. שתי חציך בפרוטה. שתי
בנותיך לשני בני בפרוטה. בתך
מקודשת לי ופרתך מכורה לי
בפרוטה. או בתך וקרעתך לי

בפרומה בכל אלו מקודשת בספק: **האב מקדש את בתו שלא לדעתה כל זמן שהיא קטנה.** וכן כשהיא נערה רשותה בידו שנאמר את בתי נתתי לאיש הזה לאשה. וקידושה לאבית. וכן הוא זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובכתובתה אם נתגרשה או נתאלמנה מן האירוסין הוא זכאי בכל עד שתבגר. לפיכך מקבל האב קידושי בתו מיום שתולד עד

שתבגר

א. המור פסק כר"ח דהו ספק קידושין: ב. מור אה"ע סי' ל"ז סמ"ג שם:

ואם

*חסר בלישנא ועיינ בלח"מ:

לחם משנה

בפרוטרה וכו' הרי זו מקודשת וכו'. כפי ל"ה כתב הרב ד"ר ז"ל על קושיות החוס' וז"ל:
 ששקטו גבי חייץ בפרוטרה וחייץ בפרוטרה דאמאי לא יוניול והא לא אמרינן לעיל דלא פשטו
 קידושין בכולה אלא משום דאיכא דעת אחרת ואינה מתמצה וכו' ומילרו דלחייץ דלא אמר
 התם לשון קידושין. ורבינו והאמר ל"ה דכתבו דין זה גבי קידושין קמה לכו הקושא. ומיך
 הרב המכר כדאמרינן תמליה חייץ בפרוטרה ליכא גילוי דעת שיהא מתמצה בכולה ויהי
 אמר לה וחייץ בפרוטרה דלא גלי דעתה שהיא מתמצה בכולה מאי הוי דילמא בשעת אמירת
 חייץ בפרוטרה לא נהנייה אלא לחתייה והשגח הוא דהדרג בה ונתמלית ע"כ. וקשה דל"כ
 מה ימיר לשני חייץ בפרוטרה דהוי חתייו בזה אחת. וי"ל דאף שנצטו בזה אחת לא נהנייה
 דאמרה לתלמיך רותה לקנותי בזה. פרוטה כל חתי. וכשהיצי פרוטה לכל חתי י"ל דכתבו
 הרב ז"ל והמכר כתב. כל ק"ל למר דחייץ בפרוטרה רותה להתקדם לתלמיך בפרוטרה אחת
 חתייה ובפרוטרה אחרת החתי האחר חיה אי אפשר דלין קידושין לתלמיך לא אמרינן בכולהו
 כיון דהוי מעבדמ ורובה שלא התערב החתי בתי האחר משא"כ גבי כתר ופרתן ודומק:
י"א האיש מקדש את בתו שלא לדעתה כו'. אע"ג דנצמרא פ"ק דקידושין (דף
 ג') משמע בלא נפקא לן מהאי קרא אלא קטנה דוקא והשאו ואינה המ"מ
 קטנה וכו' עד שגאורכו לאחיו עברה מקרא דואינה חס מ"מ לנכר דלמי חסא חס גלי
 לן דהאי קרא לנערה נמי דעיקר פשטיה בנערה הוא דכתבו התוספות וז"ל:

ובן כשהדיא נערה רשותה בידו וכו' ולא היא. ובמאמר אחריון הסם במקנה נערה עושה מדעת עלמה משום דזוקקה ועומדת. ורבינו ז"ל לא כחב בשלכות יבום כן בפירוט אלא כחב וקטנה משן עושה בה מאמר אלא מדעת אביה ומקטנה דוקא קטנה אבל נערה לא: רבינו ז"ל לא הביא אלא להדלוש אמר לקרינו וכו' משמע דאית' ליה דמאי דכחב הר"ק ז"ל דהא דכחב להו דמיישינן שמא נמצאה האב וליה הלכא כדמייחיהו לפי דעתו ז"ל ולא במאי דכחב הר"ק ז"ל דלא שייך הך פלוגתא בהך פלוגתא דל"כ היה לו לרבינו ז"ל להביאו אלא בדכחבנא. והטור ז"ל הביא הך עובדא בסיומן ל"ז שכתב שם וקטנה שקדשה עלמה למי שגילה כו' ופסק כרבה ולכן כחב כל זמן שלא שדכה וטרח וכו' והיינו כרבה דאמרו שם איכא צינייהו דלא טרח והרב צ"י ז"ל לא שם לבו

לא בעינן ר'תה מ'שום דהוי בעל כרח'ה. וז"ת א"כ ב'גמרא כ'ש'אמרו אי כ'ש'מדבר ע'מה על עסקי ג'ט'ה אפילו לא אמר לה לימ'א אפילו ד'א'יירי דל'א א'מרה ו'ב'ד'א'י דידע'ה כיו'ן ש'מדבר ע'מה על עסקי ה'גט אע"כ דל'א א'מרה א'ין ד'הא ב'גט לא א'מרה ו'א'מרי'ן דידע'ה ו'מ'ינע'ה ל'יה אי ה'ני ל'ישני ה'וו ל'ישני קידו'שין או ד'ימ'נה לא ה'וי ל'ישני דקידו'שין ו'לא מ'יקד'ש'ה. ו'מו ק'שיא ל'יה ה'יכ'א ד'ל'מרה ה'וי ל'ישני ו'ד'ינ'ר ע'מ'ה על עסקי קידו'ש'ה אע"כ דל'א א'מרה א'ין כיו'ן דידע'ה ד'הוי קידו'שין אי ה'ני ל'ישני ד'מ'ינע'ת' ו'כו' ו'ה'וי קידו'שין א'מ'לי כ'מ'יק'י מ'דבר'י. ו'ר'ב'יו ו"ל ס'ס' ו'כ'ח ו'ה'וא ס'ה'יה מ'דבר ע'מה על עסקי קידו'שין ו'ל'מ'נה כ'ח ד'מדבר ע'מה על עסקי קידו'שין ע'נין ש'ח'מ'ר ה'ן א"כ ל'מ'ע'לה נ'מי נ'ר'אה ד'בעי'ן ש'ח'מ'ר ה'ן ו'א"כ ק'ש'ה ב'ל'א א'מיר'ת ה'ן כיו'ן דידע'ה מ'תי ק'א'מ'רה ל'י'חי ס'פ'ק מ'קוד'ש'ת ד'ל'מ'נה ה'ני ל'ישני ה'וי ל'ש'ון קידו'שין. ו'י"ל ד'ב'ל'לו א'מיר'ת ה'ן לא ידע'ה ו'ד'ש'ה אי ל'קידו'שין י'כ'ב ל'ה מ'שום ד'פ'יו'ן דל'א א'מרה ה'ן לא א'סיק א'ד'ע'מה ד'הוי ל'ש'ון קידו'שין ו'ש'מ'ע'ה ל'ה כיו'ן דל'א נ'ת'ר'מ'ית לו כ'פ'יו'ן ו'ד'א'י לא יקד'ש' לו א'כל ב'גט כיו'ן ד'ה'וא בע"כ אפילו ב'ל'א א'מיר'ת ה'ן ידע'ה ד'ה'וי ג'ט ד'ל'מרה כ'י'ן ד'ד'ב'ר ל'ה ש'ר'וא'ה ל'ימ'נו א'ף ע"כ ש'ל'א א'מ'ר'ה' לו ה'ן נ'ח'נו ל'י בעל כ'ר'ח'ה, ו'עוד ד'ש'ם ב'גט אע"כ דל'א א'מר לה כ'ל'ל כ'ח ש'ם ר'ב'יו ו"ל ד'ה'וי ג'ט מ'ד'א'ורי'י'ח'ה ו'פ'ס'ול מ'ד'ר'ב'ן ו'ל'כ'ן ב'ד'יע'ה ק'א'ת כ'ני. ע"כ ק'ו'נ'ט'ר'ס: ה'יה מ'ד'ב'ר ע'ב' ה'א'ש'ח' ב'ו'. ו'כ'ח ה'ר'ב'נ'א ו"ל ש'אפילו ח'ז'ר ו'א'מר ל'ה ו'כו' מ'ל'ש'ון ו'ה'יה ר'וא'ה מ'ש'מ'ע ד'אפילו ד'ק'א'מ'ר א'ין ו'לא ד'מי ל'כ'נ'כי מ'ק'ו'ן ו'ז'ל פ'ח'ה ר'ב'יו ו"ל פ"ה ש'אפילו א'חר ש'נ'ט'ל'תו אי א'מרה א'ין ק'י ש'ד'א'י ה'כ'א ד'ל'מ'נה מ'י'כ'ה י'ז'יב מ'י'כ'ה כיו'ן ש'ל'א פ'ר'ט או ד'ל'מ'נה מ'ל'ו'ה ה'וי ו'ה'מ'קד'ש' ב'מ'לו'ה א'י'נ'ה מ'קוד'ש'ת ל'כ'ן כ'ר'יך ל'ש'ו'ב ל'ק'א'ח'ו. ע"כ ק'ו'נ'ט'ר'ס:

י אמר לה הרי חציו מקודשת לי וכו' הרי זו מקודשת. כח ה"ה ז"ל דמין דחזין
בגמרא דבהי אמרי אח"ל מקודשת כו'. כנראה שה"ה ז"ל לא נתן טעם אבל
יש לימן קאמ טעם ולומר דחציו בפרטות אית לן לומר דמקודשת דמנה והולך הוא וה"ק
לה נמאם שהחצי מוגיע על בפרטות והחצי בפרטות אבל ב' חציו בפרטות אין כאן מנה
והולך דהיל"ל חציו בפרטות וחציו בפרטות אבל באומרו שני חציו משמעה דעמור לקדש
לתאמין אית' דבגמרא אמר הכה ודאי דכדו ימונא קאמר לה ר' ייטני נא לחד זל אבל לחד
אמר אית' לן למימר דהיא דב' חציו דמקודשת טפי: אמר לה חציו מקודשת לי

משנה למלך

דפחות מבח שלש שנים לא חשיבא חופה והויא ארסא ונפקא מינה לירושל' וליעומא לה ולדון לביעלה במתא אס בא עליה אחר שלש שנים ויום אחד. ויראמי לרש"י בפרק ארבע מימון (דף י"ב:) אהא דמתן יוסתא לכתן אוכלת בתרומה שכתב חז"ל אוכלת בתרומה אבל פחות מבח שלש אע"פ שקדושין קדושין לא איהי הויא לן חופה ביהא חופה חופה והויא לה ככארוסא ומיניה דרבינא אלו מורה דל"ל דחשיבא ככארוסא לפי שאין חופתה חופה. וכ"כ רש"י ב"ר פ"ן סודר ופסח' (דף ס"א:) אהך דיעשאת לכתן אוכלת בתרומה דכל שאין לה ביהא אין לה חופה. ובפ"ק קדושין (דף י"ז:) כתב אבל פחותה מבח שלש שנים אין חופתה ומכילתה הויא לן ואין ביהא ביהא מכל הי דוכתי מוכח דס"ל לרש"י דפחות מבח שלש

י' שתי בנותי לשני בני ברוטה ב'. (א"ה) עיין בדברי הרב המחבר לקמן פ"ה מהלכות אלו סוף דין אחד ופס"ו דין ק"י ע"ה): בדרך מקורשת לי ופרתך וכו'. כמד המענה וז"ל במדינתי ח"ל פירושו כי דיוקא כשמך הפרה אבל לא משך הפרה ולא החזיק בקרקע פשיטא דבמך ופרתך ובמך וקרקעך בפרוטה קאמר ואינה מקודשת כלל וראוי להחמיר ע"כ:

יֵאָהָא מקדש את בתי שלא לדעתה כל זמן שהיא קטנה בו' משנה בפרק האיש מקדש
ונסמפקמי בניו שקדש בהו קטנה פחותה מבת ג' שנים ויום אחד בכסף או בשטר דק"ל
דהיא אשת איש גמורה אם הכניסה אביה לחופה אי חופתה חופה ואשיבא כנשואה או דילמא חופה

מגדל עוז

[illegible]

י אמר לה חציר מקודשת לי עד מקודשה בספק. פ"ק לקדושין (דף ו' ז'): בתב הראב"ן ז"ל
אם שמי אמר כו': וראי אמר' כי הקדשת הראב"ן ז"ל הוא מפני ששנן ר"מ נפיקא
שלמעה מוז וז"ל אמר לה הכי חציר מקודשת לי בפרטות ותצ"ק בפרטות או שאמר לה הכי חציר
מקודשת לי בבהי פרטות ותצ"ק האחר בבהי פרטות הכי זו מקודשת עכ"ל והוקדם לראב"ן ז"ל דבהוי
נמי בעיות הן פ"ק לקדושין (דף ו' ז') וקדושין לתלפזין הן וסלקן נמי בתיקו כמו שמי חציר וא"כ מ"ש
היחא חציר חזן אנו כתיבין לה לבנים שכבר אנו מקבליה מפי רבותיה בעלי חסותפות ז"ל כי כל זמן
שהבעיות רבות ואומר עד מקדשת א"כ ח"ל א"כ פסויות והדבר כדור בתלמוד ואכ"כ חז"ל כי מקד
התלמוד בנתיבא ביהאיה שישטא וי"א איחא ריש פקד ד' ויהי (ב"ק דף ל"ז) גנמא ממתי דמועד למתי
כ"כ בפרגומה דרזי וזכר וז"ל וספקין כרב פפא מה"ט ואע"ג דאשקט עליה ולא פקד משהו דלא חיש
הוא וכ"כ ר"י אלפס ז"ל אם ובהי הוא דעמ' ר"מ ז"ל אנו. ולמען משכיל אכתוב כן לשון הגמרא
בדקדוק וראה בעיניך בדבריך פרה תמא' ודבריך גנרמא קמיהא ע"כ רבא חציר בבהי פרטות

קדושין דף י

נשים. הלכות אישות פ"ג

יב ובן אם השיאה אביה ונתאלמנה או נתגרשה וכו'. צפרק נערה שנמפתחה (כמוצות מ"ג): מן המאכלים את צמו וגירשה אירסה ונתאלמנה כמובנה שלו השיאה וגירשה השיאה ונתאלמנה כמובנה שלה ומסיים בה שמהשיאה אין לאביה בה רשות. וצפרק האיש מקדש (קידושין מ"ד): אמרו דלא דתן וכו'ן אס מיאנו לרומיהן מותרות קדשים איהי נפשה ומיאון מיהא בעינא דמיירי שנעשו לה מעשה יתומה צחי האב, ופירש"י כגון שהשיאה אביה לאחר ונתאלמנה או נתגרשה בקטנותה שהרי היא צחי אביה כיתומה דכיון שהשיאה אין לאביה רשות בה והא"כ קידשה היא עצמה צחי אביה דהני קידושין צמו מיאון כי לא היה לה להמתין את דעת אביה וצמיאון כגי לה:

יג נתקדשה קודם שתבגור שלא ריעת אביה וכו' ובין היא ובין אביה יכולים לעבב וכו'. צפרק האיש מקדש קטנה שנתקדשה שלא לדעת אביה אמר שמואל לריכה גט וכן נמי אמר רב ואמר דטעמא שמה נהרזה האב בקידושה ובחר הכי אמרינן אמר רבה בר שמי צפירוש אמר מר כלומר רבינא לא ס"ל לרבי ושמואל. וכחז הר"ק דמדאשכחן לרבינא דהוא נהרז דלא ס"ל לרבי ושמואל *לית הלכתא כותייהו. והר"ן מתקפח בכונת הר"ק אס כפרו לומר שאפילו נהרזה לבסוף לא היישיין שמה נהרזה ממחלה אבל כל שידענו שנהרזה ממחלה מקודשת היא או אס קובר שאפילו ידוע לנו שנהרזה ממחלה אינה מקודשת וכחז שמשון רבינו שכתב נהרזה האב אחר שנתקדשה משמע שסובר דאילו נהרזה מעיקרה הו קידושין אבל חמה על שסיים דבריו וצין היא וצין אביה יכולים לעבב שזה אין לו ענין אלא"כ נאמר שאס נהרזה אה"כ מקודשת וצוה יש מקום לומר שאס מיתמה היא קודם שנהרזה שיכולה לעבב אבל כיון שהיא קובר שאפילו נהרזה האב אה"כ אינה מקודשת היכי שייך לומר שהיא יכולה לעבב והניח הדבר בל"ע. ומיהר"ק צבורש ל' תכז ליישב זה ולא נראה לי דבריו. ול"נ לפרש כוונת רבינו דכשארצו צין היא וצין אביה יכולים לעבב לא כרש"י שפירש שהיא יכולה לעבב קודם שיתרזה האב אלא ה"פ אפילו ידענו שנהרזה האב בשעת קידושין אינה יכולה לעבב ואע"פ שהאב יכול לקדשה בע"כ היינו כשהוא מקדשה מדעמו אבל כשהוא לא קידשה אלא היא קידשה עצמה רק שנתרזה דמאחר שנהרזה הרי היא מקודשת אלא אס אחר כך לא נהרזה שיהא לא קדשה ממחלה הרי הוא מלוי בדעתה וזה מוכרח בדברי רבינו וכן אס נהרזה בפניו דכיון דלא מיתמז כחלומה שעה מסתמא נהרזה וקדוש לפי זה כחצו המוספות וא"כ אפילו למי שפוסק שאס נהרזה אחר כך אינה מקודשת יש ענין לצין היא צין אביה יכולים לעבב להיכא דנהרזה בשעת *וכן נראה ג"כ ב"מ פ"ב מה' פה"מ דין ג' דהלכה כהרמא נגד רבי. וע' בפ"ב מה' ג' נדרים דין ח' תכז הפך מזה]

א טור אה"ע סי' ל"ז סמ"ג עשין מ"ח:

יג נתקדשה קודם שתבגור שלא לדעת אביה אינה מקודשת וכו'. ובין היא ובין אביה יכולים לעבב. כד נודע כגון קושיית הר"ן ז"ל. והרב צ"י ז"ל לא נראה לו יישוב הרב מהר"י קולון צבורש ל' ומידן מירוך אחר ואמר והיכא דנתקדשה בפניו ודאי דמוכח דכיון דלא מיתמז כחלומה שעה נהרזה ולכן לריך עיכוב ידיה דאס היא מעבדה רצו האב לא מהני. וקשה בדבריו דהא בגמרא (דף מ"ה): גבי נתקדשה לדעת ונשאת שלא לדעת ואינה כגון וכו' משמע ההם דפעי עדיף היכא דלימיה קמן מהיכא דלימיה דהיכא דלימיה אימרינן ה"פ דאשמינן מרתה רתה והלכתא כרבי הונא דאמר הכי בגמרא. וע"כ דמיתם שמירך צביכז דידה צביכז דידה מאי ממירך אס לא שיאמר דכשיעבב הוא לבסוף לא מהני נתקדשה בפניו אבל כשנהרזה היכא סופו על מחלמו והיינו מירוך שמירך מהר"י קולון ז"ל. ולהר"י קולון ז"ל קשה דלא מירך אלא לאביה אבל להיא מה ימירך אס לא שיאמר דכשעתכב היא אפילו שיתרזה האב לבסוף לא

לחם משנה

יג נתקדשה קודם שתבגור שלא לדעת אביה אינה מקודשת וכו' ובין היא ובין אביה יכולים לעבב. כד נודע כגון קושיית הר"ן ז"ל. והרב צ"י ז"ל לא נראה לו יישוב הרב מהר"י קולון צבורש ל' ומידן מירוך אחר ואמר והיכא דנתקדשה בפניו ודאי דמוכח דכיון דלא מיתמז כחלומה שעה נהרזה ולכן לריך עיכוב ידיה דאס היא מעבדה רצו האב לא מהני. וקשה בדבריו דהא בגמרא (דף מ"ה): גבי נתקדשה לדעת ונשאת שלא לדעת ואינה כגון וכו' משמע ההם דפעי עדיף היכא דלימיה קמן מהיכא דלימיה דהיכא דלימיה אימרינן ה"פ דאשמינן מרתה רתה והלכתא כרבי הונא דאמר הכי בגמרא. וע"כ דמיתם שמירך צביכז דידה צביכז דידה מאי ממירך אס לא שיאמר דכשיעבב הוא לבסוף לא מהני נתקדשה בפניו אבל כשנהרזה היכא סופו על מחלמו והיינו מירוך שמירך מהר"י קולון ז"ל. ולהר"י קולון ז"ל קשה דלא מירך אלא לאביה אבל להיא מה ימירך אס לא שיאמר דכשעתכב היא אפילו שיתרזה האב לבסוף לא

משנה למירך

זה פשוט: הבלל העולה ממה שכתבנו דלש"י ז"ל חופה כפחותה מבת שלש שנים לא חשיבה חופה ולדעת המוספות חשיבה חופה. ואיחרי להריטב"א בחידושי קידושין ז"ל ואס נשאת לכהן אוחלת כתרומה קמ"ל שאפילו להאכילה נקדשים חשיבין לה כשנשאת וחופתה חופה אבל קודם לכן כיון דלא חזיא לזיווג כלל אין חופה חופה ודנה כחופה שאינה אוחלת כתרומה ואע"כ דיש חופה דלא חזיא לזיווג הא לזיווג מחמת נפשה ביאה ע"כ. ומה שסיים ואע"כ דיש חופה כי נראה שכיון הרב ז"ל לא חזית שנהלקו רב ושמואל בפרק הבא על יצמחו (דף י"ז): דרב אמר כי חופה לפסולות ושמואל אמר אין חופה לפסולות וק"ל כרב כמ"ס רבינו פ"ב מהלכות ממונות דין כ"א. לוח מירך דשחיט דממנת עצמה ביאה אבל פחותה מבת שלש שנים מחמת עצמה אין ביאה ביאה. למדנו מדבריו דאילו בשיתם רש"י דפחותה מבת שלש שנים לא חשיבה חופה כלל. וע' שלדברי המוספות שכתבו דס"ל דחופה פחותה מבת שלש שנים חשיבה חופה לא מיעביד אכילה דרב דס"ל דיש חופה לפסולות דמ"י סבר דה"ה דיש חופה לפחותה מבת שלש שנים אלא אף לשמואל דאית ליה דאין חופה לפסולות אפשר דידה דפחותה מבת שלש שנים אית לה חופה דשחיט פסולות דעולות לית להו ביאה אבל לא למדנו אית לה ביאה השתא נמי דלית לה ביאה אית לה חופה: וראיתי להרשב"א בחידושי קידושין שביא דברי רש"י בזה הלשון אבל פחותה משלש שנים ויום אחד אינה אוחלת כתרומה דאין ביאה ביאה חופתה אינה חופה. והיו מדבריו דלא חשיבה חופה כלל וכחז ונהרזה שהקדוק לפרש כך מהלמרינן בינמתי רב אמר יש חופה לפסולות ושמואל אמר אין חופה לפסולות אמר שמואל ומודה לי אלא בקטנה פחותה מבת שלש שנים ויום אחד הואיל ואין לה ביאה אין לה חופה ואמר רבא ענה אף אכן נמי מתיבא בת שלש שנים ויום אחד מתקדשת בביאה דלא חזיא לה כתרומה דאין לה חופה הוא. והקשה עליו דהן לו יהי דלא חשיבה חופה הא אירוסה מדינה אכלה וכל שנשאת לחופה כי אין ביאה ביאה מאי הוי מ"מ לא משום דעולא איכא ולא משום סימפון ולא גרע מקיבל מסר והלך שזולת כתרומה אע"פ שלא נכנסה לחופה. והנה ליה אפשר לומר דרש"י איל בשיתם החוס' שכתבנו שלא חילקו חכמים בין אירוסה לאירוסה. עוד הקשה עליו דמהיכא דבינמתי אין ראייה דחופה דפחותה מבת שלש שנים לא חשיבה חופה דהם ה"ק הואיל ואין לה ביאה יפסל בה אין לה חופה כלומר אין חופה פחותה מלאכול כתרומה וכו' רש"י שם. והנה נראה שפירש המוספות דכיון דאין ביאה ביאה איכא משום דעולא ואיכא משום סימפון ולעולם דחופתה חופה. עוד תכז וצפרק לומר שחף רש"י כך פירש הואיל ואין ביאה ביאה אין חופה חופה כלומר שחף הוא חזק בודקה כחופה שחף הילכך אין לה דין חופה ללאכול כתרומה ע"כ אותה חופה ע"כ: ונראה ד' מיתמז כחז והיא לא לאירוסה וצפרק כן סורר האריך יותר רש"י וכחז ואע"כ דמדינה כיון ד' מיתמז לחופה אשכ"י שלא נעלה אוחלת אלא לא ביאה חילקו חכמים מיתמז לא חופה מדינה ראייה לביאה בעינן כו'. הרי פשט דברי רש"י מורים דאית ליה דלא חשיבה חופה כלל. והנה אס לא היה

הנהגות מיימוניות

יג [ע"י] בשור שם בדברי הראש"י ז"ל והסמ"ג כתב בלשון העמוד: [פ] דלא כרב ושמואל דאמרי צריכה גט וצריכה מיהא אלא בעולא דאמר אפילו מיהא אינה צריכה דרבינא דהוא בתראה סבר כן וכו' השאלות וה"ג ורב הא"י וכן ס"ה משבם וכן ר"י אלפס ככל דברי רבינו דמהבר דאפילו נהרזה האב לא הו קידושין

ובזה לא ישרו דבריו בעיני ראב"ה שכתב דהיכא דברור שנתרזה האב היטה

משנה תורה <מהדורה חדשה> (ד' נשים) / משה בן מימון (רמב"ם) (עמוד 19) (726077)

הורפס מאתר אוצר החכמה

אזלינן, ואסיקנא דביתר נישואין אזלינן⁹¹¹, ואיכא למימר דמיירי כשכנסה לחופה בלא קדושין וקדשה בביאה, דמכיון שקנאה בביאה נעשית כאשתו לכל דבר⁹¹² והיא נשואה גמורה בתחלת ביאה שהיא בתולה, א"נ⁹¹³ דכי אמרינן דאזלינן בתר נישואין ה"מ התם דאשתני גופא ע"י בגרות בין אירוסין לנשואין, אבל הכא דלא אשתני גופא⁹¹⁴ כדקיימא קיימא ובתר אירוסין דקנייה אזלינן, דהו"ל ככהן הדיוט שקידש אלמנה ונתמנה כ"ג ושריא ליה⁹¹⁵.

אמר אמימר⁹¹⁶ כל הבועל דעתו על גמר ביאה. פירוש ופשטי' דסוף ביאה קונה. ואיכא למידק טובא⁹¹⁷ דהכא אסקי' דסוף ביאה קונה, ואלו ביבמות אמרינן להדיא דתחלת ביאה קונה דאמרינן ביבמות פ' הבא על יבמתו⁹¹⁸ דיבם שהערה ביבמתו קנה, אין לי אלא יבמה אשה לבעלה מגין שנקנית בהעראה גמר קיחה קיחה,

חתנים סעיף ח ובהקלות יעקב סי' טו לדחות דברי המל"מ שהוכיח גם מן הרמב"ן דסבר דחופה ואח"כ קידושין מהני, וע"ש שהביאו דברי הגהות מרדכי במכילתין סי' תקמו שכתב להדיא דחופה ואח"כ קידושין מהני, וע' בדברי הרב המגיה במל"מ שם שכתב דהתוס' ורשב"א חולקים על רבנו וסברי דחופה ואח"כ קדושין לא מהני, אך בשעה"מ שם דחה כל ראיותיו, ואדרבה הוכיח מדברי הרשב"א יבמות נו, א, דסבר כרבנו (ולכאורה לפמ"ש השעה"מ עצמו לדחות דברי המל"מ, נדחית גם ראייתו הוא, דשמא גם הרשב"א שם מיירי כשבעלה תחת החופה), וע' במשאת בנימין ריש סימן צ שכתב דחופה ואח"כ קדושין לא מהני, ובמל"מ שם תמה עליו מדברי רבנו כאן, וע' בשעה"מ שיישב קושיתו, וע' שו"ת שער אפרים סי' קטו, ויד דוד לעיל ג, א, ד"ה למעוטי חופה, ובחי' רבנו לב"ב עו, א, ד"ה וחכמים אומרים, משמע דלא מהני חופה ואח"כ קדושין, ע"ש. 913 כן תירצו תוס' יבמות נט, א, ד"ה הא. 914 ע' בתוס' שם שהקשו מהא דכתובות לח, ב, דאיתא התם דגם בעילה מיקרי אשתני גופא, וע' במל"מ שדחה משום זה את דברי רבנו, אך במרכבת המשנה שם ובאבני מלואים סי' לג ס"ק ב יישובו קושית התוס', ועמ"ש בס' אור גדול בסוף סי' יב, ובבני אהובה פ"ג מהל' אישות ה"ה. 915 כדאיתא ביבמות סא, א. 916 לפנינו נוסף : משמיה דרבא. 917 כ"ה בתוס' ד"ה כל הבועל, וביבמות גה, ב, ד"ה אשה, וכן הקשו הרי"ף (ורבנו במהדו"ב בשמו) ורבנו שם, וכל הראשונים בשתי סוגיות אלו, ורוב דברי רבנו כאן כתובים גם ברמב"ן (וכנ"ל בהערה 907). 918 לפנינו נוסף :

איבעיא להו תחלת ביאה קונה או סוף ביאה קונה, למנ"מ⁹⁰⁵ כגון שהערה בה ופשטה ידה וקבלה קדושין מאחר א"נ לכ"ג דקא קני בתולה בביאה. פירוש אי⁹⁰⁶ אמרת תחלת ביאה קונה הא בשעת קנין בתולה היא ושרי, ואי אמרת סוף ביאה קונה כי קנייה בסוף ביאה הא הוי לה בעולת עצמו ואסירא ליה. וקשיא להו לרבנן ז"ל⁹⁰⁷ ואפילו תימא תחלת ביאה קונה היכי שריא ליה, דהא אפילו תימא דביאה נשואין עושה⁹⁰⁸ תיבנו ביאה גמורה, אבל תחילת ביאה אינו עושה אלא אירוסין⁹⁰⁹, וכיון דכן בתחילת ביאה הוי כארוסה, וכי הוי סוף ביאה דהווי נשואין הויא לה בעולה, וכ"ש אי כולה ביאה אירוסין עושה, דכי הויא נשואה בכניסתה לחופה הויא לה בעולה, וקי"ל דבתר נשואין אזלינן, וכדקי"ל ביבמות פ' הבא על יבמתו⁹¹⁰ כהן גדול שקדש את הקטנה ובגרה תחתיו מהו, בתר אירוסין אזלינן או בתר נשואין

הקטנה]. 905 כ"ה בכ"מ, ולפנינו : נפקא מינה. 906 כ"כ רש"י בד"ה אי נמי, ואין חולק. 907 כ"ה תוס' יבמות נט, א, ד"ה הא, ורבנו שם בשם, והרמב"ן ורשב"א שם, וכן הרמב"ן (בדפוס ירושלים תרפ"ח — וצ'ומיו — השמיטו קטע זה) והרשב"א בסוגיין ורבנו במהדו"ב. 908 הוא בעיא לקמן בגמ'. 909 בכל הראשונים הנ"ל הקשו קושיה זו רק להאי צד דביאה אירוסין עושה, דאז בגמר ביאה הוי נישואין, או דאח"כ כשישאנה הרי היא בעולה, ואדרבה הם (וכן רבנו במהדו"ב) תרצו דהשתא סברינן דביאה נשואין עושה, אבל רבנו כאן סבר דגם אם נישואין עושה, מ"מ זהו רק בגמר ביאה, וע' בשיעורי ר"ש שקאפ (מוסד הרב קוק, תשל"ד) שכתב דמדברי רש"י שכתב : תחלת ביאה קונה באירוסין, משמע דסבר כרבנו דהיינו דספיקא דהגמ' הוא רק בביאת אירוסין, אך אם ביאה נישואין עושה ליכא למיבעי, דודאי הוי רק בגמר ביאה, וע' מל"מ פ"ז מהל' איסורי ביאה ה"י שהוקשה לו מגין לרבנו חידוש זה, וע' מרכבת המשנה שם שיישב זה וע"ע בחמדת שלמה ושיטת מהר"י בירב ואבני מלואים סי' לג ס"ק ב, ובמעין גנים (עצי לבונה) אה"ע סי' לג סעיף א. 910 נה, ב. 911 שם נט, א. 912 וכ"כ הרמב"ן בסוגיין (הובא גם במל"מ פ"י מהל' אישות ה"ב, וראה לעיל במוסגר בהערה 907), אלא שבלשונו משמע דתירץ דמיירי שבשעת החופה בא עליה, וכמ"ש הרשב"א ורבנו במהדו"ב להדיא, וכן משמע קצת בדברי רבנו ביבמות נט, א, וא"כ אפשר דרק כשבא עליה בחופה, דמיד לאחר ההעראה דהוי אירוסין, חלה גם החופה הקיימת עדיין, משו"ה מהני, משא"כ בדברי רבנו כאן משמע דהחופה היתה לחוד, ורק אח"כ בא עליה, וכ"כ השעה"מ בקונטרס חופת קידושין הריטב"א <מוה"ק> - קידושין / יום טוב בן אברהם אשכנזי (ריטב"א) { 65 } (726077)

שתהא קונה, דאדרבא ביאה באיסור היא ⁹²⁷ והבא על ארוסתו בבית חמיו לוקה ⁹²⁸, והכי מוכח ביבמות ⁹²⁹ דביאה דבתר קידושין בלא חופה זנות בעלמא היא, אלא שיש לומר ⁹³⁰ דהתם בבוועל סתם אבל בבוועל לשם גישואין אחר קדושין הרי הוא עושה גישואין, כן כתב הרמב"ם ז"ל ⁹³¹, מכל מקום אם איתיה להאי פירושא, היכי אמרינן למאי נפקא מינה ולא אשכחן נפקותא אלא לכ"ג או לפשטה ידה וקבלה קדושין דלא שכיחא, לימא דעדיפא מנייהו כגון שהערה בה ופירש ולא גמר ביאתו ⁹³². אבל עיקר הפי' ⁹³³ דההוא דיבמות כשהערה בה בלבד ופירש, א"נ ⁹³⁴ שגמר ביאתו ואמר בפ' שדעתו לקנות בהעראה והשתא קני בהעראה, והא דהכא כשגמר ביאתו סתם דכיון דכן מסתמא אין דעתו לקנות אלא בסוף ⁹³⁵, והיינו לישנא דאמרינן הכא כל הבועל דעתו על

אלמא אפילו אשה לבעלה נקנית בהעראה, ואין לומר כדפריש ר"ת ז"ל ⁹¹⁹ דתחלת ביאה האמור כאן היינו נשיק' אבר ⁹²⁰ וסוף ביאה הכנסת עטרה ⁹²¹ דהיינו העראה, דהא לא מיסתבר כלל דקרי להעראה סוף ביאה וגמר ביאה ולומר שכל הבועל דעתו על הכנסת העטרה, ותו היכי קרי ליה בעולה לכ"ג לאוסרה עליו משום נשיקת אבר ⁹²², ורבינו הגאון אלפס ז"ל תירץ ⁹²³ דהא דהכא בביאה בלא קידושין, וההיא דיבמו' בביאה שאחר קדושי כסף או שטר, דכיון שהערה בה אחר שקדשה ולא נכנסה לחופה קני לה כאשתו גמורה ליורשה ולטמ' לה ⁹²⁴, דיקא נמי ⁹²⁵ דאמרינן התם אשה לבעלה מגין, והיינו דגמרינן לה קיחה קיחה משדה עפרון ⁹²⁶, כלומר דכי איכא יקח ובעלה דהיינו ביאה וקדושין קנאה, ולא נהירא שלא מצינו בכל מקום ביאה אחר קדושי כסף בלא חופה

מועטים. ⁹¹⁹ בס' הישר (תדושים) סי' קנג, והובא בתוס' כאן ובתו"י יבמות שם, ובאו"ז ח"א סי' תרנ, ע"ש. ⁹²⁰ ע' מל"מ פי"ז מהל' איסורי ביאה הט"ו בד"ה עוד כתבו התוס', ובס' אור גדול סי' יב האריך בזה. ⁹²¹ ע' בתוס' שכתבו כן דתרוצו של ר"ת הוא רק למ"ד העראה זו הכנסת עטרה (ורבנו פסק כן במהדו"ב), דלמ"ד דהוי נשיקת אבר לא שייך תחלה וסוף. ⁹²² ע' מל"מ פי"ז מהל' איסורי ביאה הי"ג והט"ו שהאריך בזה, וע"ע בשעה"מ פ"ג מהל' אישות ה"ה ובשו"ת רע"א קמא סי' רכא אות יא וסי' רכב אות כז, ובקובץ שעורים כאן אות פב, ובשו"ת שארית יוסף (רייזין) סי' ת (דף טו ע"ד). ⁹²³ ביבמות שם, והוא תרוצו של ר"ג גאון המובא בתוס' כאן, ובתו"י יבמות שם בשם יש מותרים, וע' במהדו"ב לרבנו. ⁹²⁴ ע"ש שהוסיף הרי"ף (וכן רבנו במהדו"ב) דהוי דומיא דיבמה דזקוקה היא קודם הביאה, וע' קהלות יעקב כאן סי' טו. ⁹²⁵ הוספת רבנו לסייע דעת הרי"ף. ⁹²⁶ פי' דכיון דמהאי קרא ילפינן משדה עפרון דמתקדשת בכסף, א"כ ובעלה דכתיב גמי בהאי קרא, היינו אחר הקידושין, ולזה ילפינן מקיחה קיחה דעריות דגם בהעראה קני לה, כמו שבעריות מתחייב עליה, כדאיתא בגמ' שם, כך נראה לבאר ע"פ הרשב"א, ע"ש ובמהדו"ב לרבנו, וע' פנ"י ומקנה ופרשת המלך פ"ג ה"ה. ⁹²⁷ וכן הקשו הרמב"ן והר"ן ורבנו במהדו"ב, וע' במנחת חנוך מצוה תקנט שהביאו ופירשו דהוא משום דכל מאי דאמר רחמנא לא תעביד אי עביד לא מהני, וע' ב"ש סי' קסו ס"ק ה שכ' דאפי' באיסור מה"ת קונה, וכבר השיג עליו בשי' למורה שם, וע' בשעה"מ קונטרס חופת חתנים סעיף ט ובחכמת שלמה אה"ע סי' לג סעיף ב. ובדברי רבנו כאן משמע דעיקר חידוש הרי"ף

הוא לומר דכי אמרינן דליכא אלא לא תעשה מיירי כשפירש או שגלה דעתו לקנות בתחלת ביאה, דא"כ לא היה לו למקשה לסתום דבריו כ"כ והיה לו לפרש, דהא סתמא ביאה גמורה משמע עד שיפרש⁹⁴⁶, וכי תימא א"כ דתחלת ביאה קונה ביבמ' לעולם, מאי האי דמתרצינן התם⁹⁴⁷ עלה דהאי קושיא דאמרינן אי בביאה ראשונה הכי נמי דכהן גדול מצי ליבומי אלמנה מן האירוסין, אלא גזירה ביאה ראשונה אטו ביאה שנייה דליכא מצוה דיבום, ואם איתא למה לן משום גזירה דביאה שנייה, הא איכא גזירה דביאה ראשונה גופא, דכיון דקני לה בתחלת ביאה כבר קיים מצותו, וסוף ביאה הוה ליה כביא' שנייה שהיא אסורה לו, ואיכא למימר דאע"ג דרבי רחמנא שתהא יבמה נקנית בהעראה, מ"מ מצות יבמה יבא עליה ישנה בכל מקום⁹⁴⁸ ביאה⁹⁴⁹, דהא כתיב⁹⁵⁰ להקים זרע⁹⁵¹ לאחיו שם, ואינו ראוי להקים שם אלא בסוף ביאה שראוייה להתעבר בה⁹⁵², וזה נכון וברור בשיטתו של רבינו הרמב"ן ז"ל.

לא נעשית חללה, והקשה בשו"ת רע"א קמא סי' רכב אות יד דדבריו סותרים למש"כ כאן דהיכא דלא בעינן דעתו, קני בהעראה (וע' בית מאיר אה"ע סי' ז סעיף יד), וע' בס' דברי יחזקאל סי' מא שכתב בדעת רבנו דהוא סבר דהעראה לבדה אין עליה שם ביאה, אלא לאחר שגמר ביאתו או מתברר למפרע דגם ההעראה היה עליה שם ביאה, ומשו"ה לגבי יבום קנה בהעראה (אך רק בתנאי שיגמור הביאה), אבל לגבי זונה וחללה, כיון שרק בגמר הביאה מתברר שההעראה היתה ביאה, שוב אינה נעשית חללה בגמר הביאה ע"ש. 941 סנהדרין יח, א, יבמות כ, א. 942 [תבה זו מיותרת] וכן במהדו"ב ליתא. 943 סנהדרין יח, ב. יבמות כ, ב. 944 ויקרא כא, יג. 945 שם שם, יד. 946 ע' מל"מ פ"ו מהל' איסורי ביאה ה"טו בד"ה וראיתי להר"ן, ובס' בד קודש ח"ג סי' יח. 947 סנהדרין יט, א. יבמות שם. 948 [תבה זו מיותרת]. 949 נהצ"ל: הביאה. 950 דברים כה, ז. וברמב"ן וברשב"א ורבנו במהדו"ב הם שני תרוצים, א. דכל הביאה הוי חד מצוה, ב. משום דבעי' הקמת שם, ונראה שגם ברבנו כאן צריך לתקן כך. 951 בקרא ליתא לתבה זו. 952 ע' תוס' יבמות כ, א, ד"ה יבא עשה, ובדברי רבנו שם כ, ב, שכתב דרק במיעוץ אפשר שתתעבר מביאה ראשונה (וע' במהדו"ב לרבנו), אך אף שלא מיעכה, מ"מ התירו ביאה ראשונה, וע' בשו"ת שואל ומשיב מהדורה קמא ח"א סי' כב (דף יב ע"ד), וע"ע שהאריך הרי"פ פערלא על הרס"ג בעשה עו דף רצה ע"ד והלאה.

גמר ביאה⁹³⁶, הא אלו לא גמר או שגמר ואמר שדעתו על תחלת ביאה קונה בתחיל' ביאה. מיהו דוקא⁹³⁷ באשה דעלמא דתלי קנינה בדעתו, אבל ביבמה לא הלכו אחר דעתו כדי שנאמר דעתו על גמר ביא', שבפירוש ריביתה תורה שוגג כמזיד⁹³⁸, והבא על יבמתו אפילו באונס ושלא מדעת שנפל ונתקע בה קנאה⁹³⁹, ולפיכך אזלינן בתר דינא ומדינא קני בהעראה, ואפילו עומד וצווח שדעתו על גמר ביאה⁹⁴⁰, והיינו הא דאמרי' התם גבי הא דאמרינן⁹⁴¹ דכהן גדול לא⁹⁴² חולץ ולא מיבם, קא⁹⁴³ פסיק ותני ל"ש מן האירוסין ל"ש מן הנשואין, בשלמא מן הנישוי' לא אתי עשה דיבום ודחי עשה ולא תעשה, דכ"ג באלמנה בעולה עשה דאשה בבתוליה יקח⁹⁴⁴ ולא תעשה דאלמנה⁹⁴⁵, אלא מן האירוי' שהיא בעולה ליתי עשה דיבום ודחי לא תעשה דאלמנה, ואי ס"ד דיבמה נמי כי גמר ביאתו בסוף ביאה הוא קונה, הרי בגמר ביאה בעולת עצמו היא ואסורה לו בעשה, והיכי אמרינן דליכא אלא לא תעשה, אלא ודאי דיבם לעולם הוא קונה בתחלת ביאה, ודוחק

משמע ששני תרוצים אלו פליגי אהדדי, דלדעת הר"ש (התרוץ הראשון) אם גמר ביאתו, אפי' אמר שדעתו על תחלת ביאה, לא קנה בתחלת ביאה, ואילו לדעת הריב"ם הכל תלוי בדעתו, וכן משמע במהרי"ט שהקשה לדעת הריב"ם למה לא אמרה הגמ' נפ"מ בשהערה ולא גמר (וע"ש מה שתירץ גם לדעת ר"ת, וע' במל"מ פ"א מהל' מכירה ה"ד), אך במל"מ פ"ו מהל' איסורי ביאה ה"טו כתב דמר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, וכן ברבנו כאן נראה דסבר דליכא פלוגתא בין שני התרוצים, דהא קושיה זו של המהרי"ט הקשה רבנו על תרוצו של ר"נ גאון, משמע דלריב"ם לא קשיא ליה, וע"כ משום דסבר דגם לריב"ם אם הערה בלבד קנה, משום דאמדינן דעתיה דרצה לקנות בהעראה, וכ"כ בעצמות יוסף דרבנו סבר דהני תרי תרוצים לא פליגי, ולא פירש מנא ליה, ונראה דהוא משום מש"כ, והמגיה למאירי לא הבין כוונתו, וכתב דרבנו סבר שיש פלוגתא בין שני התרוצים, וע' ברא"ש וביש"ש, וע' במהדו"ב לרבנו ובהע' 521 שם. 936 ע' בתוס' ובראשונים. 937 מכאן עד סוף הדבור נמצאים רוב הדברים גם ברמב"ן (יכנ"ל בהערה 907) וברשב"א, וכ"כ רבנו במהדו"ב, וע' אבני מלואים סי' לג ס"ק ב. 938 יבמות נג, ב. 939 צע"ג דהא שם נד, א, מפורש דבכה"ג לא קנאה, וכמו כאן כתב רבנו גם לעיל ב, ב, וכן במהדו"ב שם, וע' לעיל הערה 92. 940 ע' לקמן עו, ב, שכתב רבנו דגם לגבי ביאת איסור הכל הולך אחר גמר ביאה, וההעראה לא מיתשבא כביאה לעשותה זונה, ומשו"ה בגמר ביאה

בתולה היא ושייך בה קנס וע"ש בשטה דמוקי לה כגון שהערה בה אחר ואחיה כמ"ד בפ' הבע"י הערה זו הכנסת עטרה וקנס נמי משלם דאמרינן בירושלמי הערו בה עשרה בני אדם ועדיין היא בתולה כולן משלמין קנס עכ"ל. ומשמע מזה דהערה לא מקרי

אשתני גופה כיון דאמרי בגמרא מסתברא הא אשתני גופה ומש"ה מיפטר בעולה מקנס וממילא משמע דבהערה לא מקרי אשתני גופה כיון דאפי' עשרה משלמין את הקנס אלא משמע דבעולה דמיקרי אשתני גופה היינו בגמר ביאה ומש"ה בתחלת ביאה אע"ג דאסורה לכ"ג אבל מכל מקום לא מיקרי אשתני גופה בתחלת ביאה וא"כ שפיר כתב הריטב"א דהכא לא אשתני גופה דהיינו בתחילת ביאה:

וניחא ליישב בזה מה שהקשה בשטה מקובצת לסנהדרין פ' כ"ג ז"ל אלא מן האירוסין לית עשה כו' מכאן קשה לפי' ר"ת שפי' פ"ק דקידושין דתחלת ביאה היינו תחלת הערה ולמ"ד הערה זו הכנסת עטרה איירי דשייך שפיר תחלה וסוף והא דקאמר נמי כגון שהערה היינו שהתחיל להערו בה ופשיטא דצריך לגמור הערתו לקנותה אלא דמבע"י ליה אם מתחיל הקנין מתחלת הערה כשנגמרה לבסוף או אינו קונה כלל עד לבסוף דאי קונה מתחלה כשנגמרה לבסוף יכול כ"ג לקדש בביאה ואי אינו קונה כלל אינו יכול לקדשה. וקשה דא"כ מן האירוסין נמי עשה ול"ת הוא והובא בס' שער המלך הל' אישות. ולפי מ"ש הריטב"א דזה לא חשיב אשתני גופה ודוקא בבגרות אשתני גופה א"כ מן האירוסין ליכא עשה ול"ת דע"י הערה לא חשיב אשתני גופה וכמ"ש:

עוד ראיתי שם בס' שער המלך ז"ל וראיתי להרב מש"ל פ' י"ד מהל' איסורי ביאה שהקשה לשיטת תוס' בשם רבינו ניסים גאון דהא דאשה ניקנית בהערה אחר קידושין מיירי דע"י אותה הערה הוי כנשואה וכ"כ הרי"ף דא"כ בהא דאמרי בקידושין כעורה זו ששנה רבי ובעלה מלמד שנקנית בביאה אי מהתם הוי אמינא עד דמקדש והדר בעיל ופרכינן א"כ נערה המאורסה דבסקילה היכי משכחת לה ואמאי לא הקשה א"כ קרא דהוא אשה בכתוליה יקח היכי משכחת לה דאי לעולם בעינן ביאה וביאה אינו קונה עד גמר ביאה הרי היא בעולה אלא ודאי דכסף קונה והי' מרויח בקושיא זו תי' דבא עליה שלא כדרכה דלמ"ד בעולה שלא כדרכה לא שריא לכ"ג מאי איכא למימר ע"ש. ולדעתי נראה דלא

סימן לד

ברכת האירוסין ואם צריך עשרה וכו' ד סעיפים

א. כל המקדש אשה בין ע"י עצמו בין ע"י שליח מברך (הוא או הסליח) (טור) וי"ל דאמר מנכר (סמ"ג וסמ"א מ"י) וכן נוהגין אקב"ו על העריות ואסור לנו הארוסות והתיר לנו הנשואות ע"י חופה בקידושין בא"י מקדש ישראל (וי"ל נוסח הנכנס בלשון אחר כי אומרים והתיר לנו הנשואות ע"י חופה וקידושין (טור) ומוחס בא"י מקדש עמו ישרא' על ידי חופה וקידושין (כ"כ הרא"ש) וכן נוהגין במדינות אלו ואחר שיגמור הברכה יקדש:

ב. נהגו להסדיר ברכה זו על כוס של יין ומברך עליו תחלה ואח"כ מברך ברכה זו ואם אין שם יין או שכר מברך אותה בפני עצמה:

ג. אם לא בירך ברכת אירוסין בשעה שקידש לא יברך אותה בשעת נשואין: הגה וי"ל דמנכרין אותה בשעת הנשואין (מרדכי פ"ק דכתובות) וכן נוהגין אפילו קידש אשה מזמן ארוך מנכרין ברכת אירוסין תחת החופה וי"ל (טור) דחוזר ומקדש אותה תחת החופה כדי קיהו הקידושין סמוכין לנכרס (ריב"ש סי' פ"ב) וע"ל סי' ל"ו ואם צריך כזר ברכת אירוסין בשעת קידושין הראשונים י"ל דחוזר ומנכרין תחת החופה בלא הזכרת שם משום הוואים (ס' בריב"ש לענין המקדש ע"י שליח) וכן נ"ל:

ד. ברכת אירוסין צריכים עשרה לכתחילה:

קשה מידי דלמאי דהוי ס"ד דבעינן תרומיהו כסף וביאה פשיטא ודאי דלא בעינן גמר ביאה כדי לקנותה שהרי ביבמה פשיטא לן דבהערה קונה מטעמא דזקוקה ועומדת כמ"ש הרי"ף וא"כ אף זו נמי זקוקה ועומדת ע"י קידושי כסף עכ"ל ואינו נראה דלפי ס"ד

דכסף לחודיה אינו קונה כלל עד

דמקדש והדר בעל א"כ לכסף גרידא

עדיין לא היה זקוקה כלל דביבמה

זקוקה ועומדת מחמת קידושי ראשון

ואסורה לעלמא וזקוקה ליבמה דיכול

לייבמה בע"כ דזקוקתו היא אבל

בכסף גרידא אם תרצה קודם ביאה

לחזור בו חוזרת א"כ אינה זקוקה

ועומדת כלל וק"ל:

לד' (ט) דחוזר ומקדש אותה תחת החופה. ז"ל הבי"ש

עיי' סימן ל"ו שם פסק המשלח לא יקדש אותה אחר שכבר קידש אותה השליח שלא יאמרו דקידושין דשליח לאו קידושין הם וכאן כתב דחוזר ומקדש ואינו חושש כו' ואפשר דקידושין ע"י שליח חיישינן טפי שיאמרו קידושין ע"י שליח לאו קידושין הם עכ"ל. וכ"כ רשב"ץ להדיא (הובא במהרי"ק שורש ק"ע) ז"ל ואדם שקידש ארוסתו ע"י שליח אין לו לקדש אותה פעם אחרת בשעת חופה כדי שלא להוציא לעז על קידושין הראשונים ושרו אשת איש לעלמא שהעולם יסברו דקידושין ע"י שליח אינן קידושין עכ"ל וכתב עלה המגיה מוהר"פ ז"ל ומיהו היכא דקידושין הראשונים היו בלא מנין יכול לקדש פעם אחרת בשעת נישואין כדי לברך ברכת אירוסין בעשרה עכ"ל. והנה מדברי הרשב"ץ מבואר להדי' הטעם שלא יאמרו קדושין ע"י שליח לאו קידושין ומשמע הא בקידושי דעלמא שמקדש בעצמו לא חיישינן כלל ורשאי לחזור ולקדש אלא דמדברי המגיה הנזכר נראה דקאי על קידושי שליח וס"ל דאפי' בקידש ע"י שליח כל שהי' בלא מנין וצורך בכך לחזור ולקדש משום הברכה אין חוששין כלל וחוזר ומקדש ודוקא היכא דאין צורך כלל הוא דאינו חוזר ומקדש מיהו נראה דדוקא היכא דאיכא עדים בקידושי שליח או הוא דאינו חוזר ומקדש כדי שלא יאמרו דקידושי שליח לא מהני אבל אם אין עדים בקידושי שליח אלא השליח והאשה אומרים שנתקדשה בעדים שצריכה גט מספק והבעל צריך לחזור ולקדשה והוא בריב"ש סי' פ"ב וכתבו הרמ"א בסימן ל"ה סעיף ג' כל כה"ג אין חשש מהרואים שלא יאמרו קידושי שליח לאו כלום הוא כיון דלא נודע שקידשה שליח. ובדרכי משה סי' ל"ה כתב דהריב"ש חולק על האי דרשב"ץ ע"ש ולפי מ"ש

אילו בשני
כסף וביאה
לקדושין
האם לאחר
כסף נקראת
כיבמה
שזקוקה
ועומדת

קידש ע"י
שליח לא
יחזור
ויקדשה
בעצמו

כשעדיין לא
בירך
בראשונים
ברכת
אירוסין
בעשרה

כשנתקדשה
קדושי ספק
בלא עדים